

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 21.1.2003
KOM(2003) 21 endelig

**BERETNING FRA KOMMISSIONEN
TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET**

om gennemførelsen af det europæiske charter for små virksomheder

INDHOLDSFORTEGNELSE

I.	LYTTES DER TIL DE SMÅ VIRKSOMHEDER?	3
1.	Små virksomheder skal stadig stå højt oppe på dagsordenen	3
2.	At lytte til de små virksomheder	3
3.	At lære af hinanden	4
4.	At udligne forskellen mellem medlemsstaternes økonomiske forhold	4
5.	Indsatsen koncentrerer om nøgleområder	4
6.	Deling af ansvaret	5
II.	HVOR LANGT ER VI NÅET, OG HVAD SKAL DER NU GØRES	7
III.	HVAD VI HAR NÅET	13
1	Iværksætteruddannelse	14
2	Billigere og hurtigere virksomhedsetablering	19
3	Bedre lovgivning og regulering	20
4	Relevante kvalifikationer	25
5	Bedre adgang til Internettet	28
6	Større udnyttelse af det indre marked	30
7	Beskatning og finansiering	33
8	Styrke små virksomheders teknologiske kapacitet	39
9	Succesfulde forretningskoncepter for e-handel og støtte til særligt fremgangsrige virksomheder	42
10	Stærkere og mere effektiv repræsentation af de små virksomheders interesser på EU-plan og nationalt plan	45

I. LYTTES DER TIL DE SMÅ VIRKSOMHEDER?

1. Små virksomheder skal stadig stå højt oppe på dagsordenen

To et halvt år efter, at det europæiske charter for små virksomheder blev godkendt af stats- og regeringscheferne i Santa Maria da Feira i juni 2000¹, er der gjort lovende fremskridt med hensyn til at gennemføre chartrets anbefalinger. Men lever EU stadig op til sine forpligtelser i henhold til chartret?

I de forpligtelser, der er fastsat i chartret, indgår bl.a. princippet om at "*tænke småt først*" samt erkendelsen af, at små virksomheder danner ryggraden i EU's økonomi og er nøglen til vores konkurrenceevne. Derfor er chartret af central betydning for opfyldelsen af Lissabonmålsætningen om at gøre Europa til den mest konkurrencedygtige og dynamiske vidensbaserede økonomi i verden. Det er derfor meget vigtigt, at man hele tiden holder sig disse forpligtelser for øje.

Konferencen for ministre med ansvar for SMV'er, som blev afholdt under det spanske formandskab i februar 2002 i Aranjuez, bidrog i vidt omfang til at holde gang i processen. Anmodningen fra Det Europæiske Råd i Barcelona² til medlemsstaterne om at øge tempoet i gennemførelsen af chartret satte ekstra skub i charterprocessen.

Chartret er ved at udvide sin indflydelsessfære. Efter at det blev godkendt af kandidatlandene i april 2002 i Maribor³, er chartret blevet hovedhjørnестenen i politikken for små virksomheder i det fremtidige udvidede Europa. Det vil være op til medlemsstaterne at gå foran med et godt eksempel.

De fleste af foranstaltningerne giver ikke nogen synlige resultater på kort sigt, og det er ikke muligt at give en nøjagtig vurdering af fremskridtene på samtlige områder efter blot ét års forløb. Medlemsstaterne bør heller ikke stræbe mod at iværksætte for mange foranstaltninger af ét års varighed. Det er ligeså vigtigt, at de allerede eksisterende foranstaltninger konsolideres og forbedres. Administrationerne kan ikke nå det hele på en gang. En fokuseret indsats kan betyde virkelige fremskridt. At bygge videre på opnåede resultater og at koncentrere sig om nogle få områder er bedre end at gøre for lidt på alle fronter.

Med frivillige kvantitative mål inden for erhvervs politikken vil medlemsstaterne kunne koncentrere opmærksomheden om nøgleproblemer og således kunne måle fremskridtene. De mål, medlemsstaterne har opstillet i 2002, er et opmuntrende skridt i denne retning⁴.

2. At lytte til de små virksomheder

I sidste års rapport om gennemførelsen af chartret⁵ understregedes behovet for sikre en mere effektiv repræsentation af små virksomheders interesser. Det blev også påpeget, at hvis regeringerne ikke tænkte småt først, vil de måske aldrig tænke småt overhovedet.

¹ Bilag III til konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira den 19.-20. juni 2000. Ifølge chartret skal Kommissionen forelægge en årlig gennemførelsesrapport på Det Europæiske Råds forårsmøde.

² Formandskabets konklusioner fra Det Europæiske Råd i Barcelona den 15.-16. marts 2002, punkt 15.

³ Fremskridtene i kandidatlandene analyseres i "Report on the on the implementation of the European Charter for Small Enterprises in the candidate countries to accession to the EU" SEC (2003) 57 af 21.1.2003.

⁴ "Quantitative Targets in Enterprise Policy: Steps towards the Lisbon objectives", SEC (2002) 1214 af 7.11.2002.

Er der da overhovedet nogen, der lytter til de små virksomheder? Svaret er ja. Der er en række iøjnefaldende foranstaltninger i medlemsstater som Danmark, Sverige, Finland og Det Forenede Kongerige, som vil kunne inspirere andre lande. Der er imidlertid stadig en skillelinje mellem de få medlemsstater, der systematisk hører de små virksomheder vedrørende lovgivning og politikplanlægning, og dem, der ikke gør det. Mange medlemsstater levner stadig ikke de små virksomheder nogen muligheder for at give udtryk for deres interesser. Der er kun meldt om ringe fremskridt på dette område i det forløbne år. Hvordan skal medlemsstaterne tænke småt først, hvis de ikke lytter til de små virksomheder?

Langt størstedelen af virksomhederne i Europa er små virksomheder. For at kunne tænke småt er medlemsstaterne og Kommissionen nødt til først at tale med de små virksomheder. Gør de ikke det, vil europæisk erhvervsliv i vidt omfang have mistet sin stemme. Kommissionen har forpligtet sig til fra et tidligt stadium at inddrage alle interessenter i lovgivningen og politikplanlægningen.

3. At lære af hinanden

Medlemsstaterne søger i stigende grad efter løsninger, som er fundet andre steder i Europa. Nærværende rapport viser, at medlemsstaterne er begyndt at lære af hinanden og udveksle god praksis. For et stigende antal medlemsstaters vedkommende viser det sig, at andre landes ideer har indflydelse på udformningen af de nationale politikforanstaltninger. Her er der virkelig tale om fremskridt.

Eksempelvis etablerede Sverige en lånegarantiordning for SMV'er inspireret af praksis udviklet i Nederlandene og Finland. Belgien hentede inspiration i Danmark, Frankrig, Nederlandene og Østrig vedrørende clusterpolitik. Danmark udviklede et websted til at registrere virksomheder online inspireret af resultaterne af et Best Procedure-projekt.

Denne nye trend bør fremmes yderligere. Kommissionen fortsætter med aktivt at fremme denne proces med at lære af god praksis, som nu efterhånden er ved at bære frugt.

4. At udligne forskellen mellem medlemsstaternes økonomiske forhold

At udveksle god praksis er den bedste måde, hvorpå man kan undgå store forskelle mellem de økonomiske forhold i Europa. Små virksomheder bør kunne finde gunstige vilkår overalt i EU. Medlemsstaterne er begyndt at lære af hinanden, men der er stadig stor forskel på resultaterne inden for EU. Bliver de bedste bedre, og går det overhovedet ikke fremad for de dårligste?

I nogle medlemsstater er det f.eks. allerede nu muligt at registrere en virksomhed online, mens man i andre medlemsstater stadig kæmper med langsommelige og komplekse procedurer i forbindelse med etablering af en virksomhed. I nogle medlemsstater kan små virksomheder foretage forskellige obligatoriske operationer online, mens man i andre medlemsstater først lige er gået i gang med at lægge formularer på nettet online.

5. Indsatsen koncentrerer om nøgleområder

Uddannelse og bedre regulering er helt klart to områder, hvor regeringerne har øget indsatsen betydeligt. I denne rapport er der masser af eksempler på fremskridt.

⁵ Rapport fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet om gennemførelsen af det europæiske charter for små virksomheder, KOM (2002) 68 endelig af 6.2.2002.

Chartret understreger, at iværksætterfærdigheder skal fremmes allerede i en tidlig alder. For et år siden var der kun to medlemsstater, der oplyste om initiativer til at støtte iværksætterfærdigheder i grundskolen. I dag gennemfører mindst fem lande foranstaltninger i grundskolen, og der er flere på vej. Der blev iværksat mange nye foranstaltninger med gymnasierne som målgruppe. Europa er nu endelig ved at blive iværksætterorienteret.

De nationale regeringer og Kommissionen har forpligtet sig til at reducere de byrder, der tynger virksomhederne. Medlemsstaterne rapporterer om en række forskellige lovgivningstiltag, som spænder lige fra konsolidering og forenkling af lovgivningen til udvikling af systemer til beregning af konsekvenserne af reguleringstiltag. Også Kommissionen koncentrerer indsatsen om dette område, bl.a. med sin nye handlingsplan om bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer.

6. Deling af ansvaret

Europa-Parlamentet har erklæret, at "*ansvaret for gennemførelsen af næsten alle punkter i det europæiske charter om små virksomheder påhviler medlemsstaterne*"⁶. Det er sådan, at de rammer, inden for hvilke små virksomheder opererer, for det meste påvirkes af medlemsstaterne. Derfor vedrører de konklusioner, der drages i rapporten, hovedsagelig medlemsstaternes fremskridt, men også de fremskridt, som Kommissionen gør, belyses⁷.

Erhvervsorganisationerne er i stigende omfang involveret i charterprocessen. De har en vigtig rolle at spille med hensyn til at pege på de virkelige problemer, at konstatere, hvilken effekt foranstaltningerne har, og at formidle god praksis. Når flere lande og interessenter involveres i charterprocessen, kræver det, at indsatsen systematiseres, og at der etableres synergier. Kommissionen har forpligtet sig til at tage denne udfordring op.

Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs tilsagn om at sikre, at chartret gennemføres fuldt ud, har medvirket betydeligt til, at de små virksomheder har været placeret højt på dagsordenen.

Kommissionen har noteret sig to parlamentsbeslutninger, hvori Rådet opfordres til at give chartret "juridisk værdi"⁸. De fleste af de områder, der er behandlet i chartret, falder imidlertid ind under medlemsstaternes kompetence. Chartret selv er en del af den "åbne metode for koordinering" af medlemsstaternes politikker, som er svaret på en anmodning fra Det Europæiske Råd i Lissabon.

Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg⁹ har også anmodet om, at der opstilles en ny flerårig handlingsplan med henblik på at gennemføre chartret. Kommissionen har forpligtet sig til at udføre sin vigtigste opgave i henhold til chartret, nemlig at samarbejde tæt med medlemsstaterne, så at de kan forbedre erhvervs klimaet for de små virksomheder. Hertil har Kommissionen en række forskellige politikforanstaltninger til rådighed, herunder det flerårige program til fremme af initiativ og iværksætterånd (2001-2005) med de tilhørende finansielle instrumenter, som er meget tæt tilknyttet chartrets mål.

⁶ Europa-Parlamentets beslutning af 20. marts 2002 om resultaterne af Det Europæiske Råd i Barcelona.

⁷ En detaljeret beskrivelse af Kommissionens foranstaltninger findes i rapporten om "Udvikling af et europæisk iværksættersamfund - Unionens foranstaltninger til fordel for de små og mellemstore virksomheder (SMV'er)", SEK (2003) 58, 21.1.2003, som er et støttedokument til denne rapport.

⁸ Europa-Parlamentets betænkning om Kommissionens meddelelse om opfyldelse af forpligtelserne og øgning af reformtempoet af 13.6.2002 og Europa-Parlamentets betænkning om Kommissionens rapport om vækst- og beskæftigelsesinitiativet af 10.10.2002.

⁹ Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om chartret, 28. november 2001.

Dertil kommer, at Kommissionen bruger sine traktatfæstede beføjelser til at forbedre EU-lovgivningen.

Med udgangspunkt i resultaterne af disse bestræbelser og i den gennemprøvede charterproces lanceres der en bredere debat af Kommissionens grøn bog om iværksættervirksomhed, som rejser spørgsmål om, hvordan der kan "produceres" flere iværksættere, og hvordan man kan få virksomhederne til at vokse i Europa. Opfølgningen af grønbogen skal medvirke til at nå de mål, der er opstillet i det europæiske charter for små virksomheder.

Formålet med dette dokument er at give en kort oversigt over de vigtigste af de foranstaltninger, der er blevet iværksat af medlemsstaterne, Norge og Kommissionen med henblik på at gennemføre chartrets målsætninger i det forløbne år. Dokumentet sigter mod at kortlægge de styrker og svagheder, der er i EU, at sætte fokus på lovende nationale foranstaltninger og at fremsætte anbefalinger til fremtidig handling.

Rapporten sigter mod at bevare fremdriften og stimulere udvekslingen af erfaringer og god praksis mellem medlemsstaterne.

II. HVOR LANGT ER VI NÅET, OG HVAD SKAL DER NU GØRES

Det er opmuntrende at konstatere, hvor store fremskridt der er gjort siden sidste års rapport. En succeshistorie i sig selv er medlemsstaternes stigende udveksling af god praksis. Det er dog nødvendigt at sætte reformtempoet op. I den forbindelse opfordres medlemsstaterne til at koncentrere sig om konsolidering og forbedring af de allerede eksisterende foranstaltninger frem for hvert år at iværksætte en lang række nye initiativer. Det er vanskeligt at vurdere fremskridtene på alle områder på årsbasis, men i det følgende er hovedtendenserne skitseret. Denne oversigt samt den detaljerede beskrivelse i del III udgør Kommissionens bedømmelse af situationen baseret på oplysninger indberettet af medlemsstaterne.

1. Iværksætteruddannelse

Medlemsstaterne er blevet mere og mere opmærksomme på behovet for at fremme iværksætterkulturen i uddannelserne og har iværksat et betydeligt antal initiativer på dette område. **Irland, Finland, Sverige, Det Forenede Kongerige og Norge** har udviklet nye initiativer på baggrund af anbefalingerne i sidste års rapport med henblik på at fremme læring af iværksætterfærdigheder i grundskolen. Lande som **Belgien, Danmark, Grækenland, Irland, Luxembourg, Sverige og Det Forenede Kongerige** har øget deres bestræbelser på dette område inden for de gymnasiale uddannelser. Det er imidlertid vanskeligt at vurdere den virkelige effekt af disse foranstaltninger.

Medlemsstaterne tilrådes at træffe yderligere foranstaltninger til at fremme læringen af iværksætterfærdigheder i grund- og gymnasieskolen. De foranstaltninger, der peges på i denne rapport, og dem der er analyseret i Best Procedure-projektet om iværksætteruddannelse, skulle levere inspiration. Som bekendt går der lang tid, før resultaterne bliver synlige, hvorfor det er tvingende nødvendigt at handle nu.

Der sker fremskridt med hensyn til uddannelse i iværksætterfærdigheder, men der er her tale om et område, hvor alle medlemsstaterne bør forbedre sig. De fleste pilotinitiativer er af begrænset omfang og vedrører uddannelse inden for en meget specifik sektor eller region. Initiativer rettet mod iværksættere i mikrovirksomheder eller små virksomheder, som f.eks. de initiativer, der er udviklet i **Grækenland og Portugal**, er særdeles velkomne.

Medlemsstaterne opmuntres til yderligere at konsolidere og udvide uddannelsesstrategierne for ledere af små virksomheder.

Kommissionen har forpligtet sig til at fortsætte med at støtte medlemsstaternes indsats for at fremme iværksættervirksomhed.

2. Billigere og hurtigere virksomhedsetablering

Efter sidste års bemærkelsesværdige fremskridt med hensyn til at reducere den tid, det tager at etablere en virksomhed, og nedbringe de hermed forbundne omkostninger, følger mange medlemsstater nu op på de opnåede resultater. Onlineregistrering er ved at blive en realitet i **Danmark, Sverige, Norge og Østrig**. Også **Spanien og Frankrig** arbejder på at nå dette mål. Forskellen i effektivitet øges imidlertid mere og mere i EU. I en tid, hvor onlineregistrering er ved at blive mulig i nogle medlemsstater, kæmper andre stadig for at få reduceret de langvarige etableringsprocedurer.

Medlemsstaterne opfordres til at arbejde hen imod onlineregistrering ved at lade sig inspirere af ovennævnte medlemsstater. Der er masser af råderum for udveksling af god praksis på dette område.

Medlemsstater med høje registreringsomkostninger opfordres indtrængende til at reducere disse.

Medlemsstaterne bør yderligere forenkle og sætte mere fart i procedurerne med henblik på at bringe den tid, det gennemsnitligt tager at etablere en virksomhed, tættere på den nødvendige minimumstid.

3. Bedre lovgivning og regulering

Alle regeringer har forpligtet sig til at forbedre og forenkle reguleringen, og de fremskridt, der er opnået siden sidste års rapport, er opmuntrende. Der er en voksende erkendelse af nødvendigheden af at lette de administrative byrder, der tynger virksomhederne. Dertil kommer, at mange medlemsstater er i gang med at revidere deres konkurslovgivning.

Medlemsstaterne opfordres til at vedtage bestemmelser, som gør det lettere at starte på en frisk efter en konkurs. Medlemsstaterne - især dem, der for øjeblikket er i gang med at revidere deres konkurslove - opfordres til at udveksle erfaringer og god praksis som led i Best Procedure-projektet om konkurs og ny start.

De foranstaltninger, en række medlemsstater har truffet med henblik på indføre systemer for konsekvensanalyse af lovgivningen, hilses velkommen og kommer på rette tidspunkt. I en tid, hvor nogle medlemsstater, som f.eks. **Danmark, Sverige og Det Forenede Kongerige**, er ved at revidere de konsekvensanalyse-systemer, de har anvendt i en årrække, ser det imidlertid ud til, at andre stadig ikke foretager nogen konsekvensanalyse, før de vedtager lovgivning.

Medlemsstaterne tilrådes at indføre systematisk konsekvensanalyse og på et tidligt stadium inddrage de små virksomheder i udarbejdelsen af lovgivningen. Der bør etableres systemer med henblik på regelmæssigt at høre små virksomheder forud for vedtagelse af relevant lovgivning.

Bestræbelserne på at ophæve overflødig lovgivning og konsolidere den gældende lovgivning bør fortsættes.

Kommissionen lægger stor vægt på at forbedre kvaliteten af lovgivningen og måle lovgivningens potentielle indvirkning på de små virksomheder. Handlingsplanen om bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer udgør et ambitiøst program til at løse disse opgaver.

4. Relevante kvalifikationer

De små virksomheder og mikrovirksomhederne betragter mangelen på kvalificeret arbejdskraft som en væsentlig hindring. Over 20 % af mikrovirksomhederne og næsten 30 % af de små virksomheder anser dette som deres vigtigste begrænsning¹⁰. Selv om det siden sidste års rapport endnu ikke er lykkedes EU at løse sit problem med manglende kvalifikationer, viser en række initiativer, at nogle medlemsstater, som f.eks. **Tyskland**,

¹⁰ Antallet af mikrovirksomheder, der betragter mangelen på kvalificeret arbejdskraft som en væsentlig hindring, er vokset med 150 % fra 1999 til 2001. Kilde: Observatory of European SMEs 2002/1 "Highlights from the 2001 Survey".

Irland og Italien, i stigende omfang er opmærksomme på dette kvalifikationsunderskud og på nødvendigheden af at træffe passende foranstaltninger.

Alle medlemsstater opfordres til at øge bestræbelserne på systematisk at kortlægge kvalifikationsunderskuddet og finde frem til løsninger af problemet.

Nye initiativer til etablering af forbindelser mellem universiteter og virksomheder hilses velkommen og bør fortsættes.

Kommissionen har forpligtet sig til at støtte medlemsstaternes bestræbelser for af afhjælpe kvalifikationsmangelen i Europa ved gennemførelse af den europæiske beskæftigelsesstrategi og handlingsplanen for kvalifikationer og mobilitet.

5. Bedre adgang til Internettet

Der er gjort betydelige fremskridt inden for e-forvaltning, og alle medlemsstater har forpligtet sig til at forbedre deres resultater. Der synes imidlertid at være en større og større forskel mellem resultaterne på dette område. I en tid, hvor det i en gruppe af medlemsstater er muligt at udføre adskillige procedurer via Internettet, er en anden gruppe ved at tage de første skridt til at gøre basisinformation og -formularer tilgængelige på nettet. Selv i de mest e-venlige medlemsstater ligger anvendelsen af bestemte e-forvaltningsfaciliteter under forventningerne, hvilket kan tyde på, at der er behov for yderligere at markedsføre sådanne faciliteter og at styrke virksomhedernes tillid hertil.

Den gruppe af medlemsstater, der er ved at tage deres første skridt inden for e-forvaltning, har mulighed for at hente inspiration hos de tjenester, der tilbydes af en række medlemsstater, herunder **Irland og Sverige**. Man bør sørge for at strømline informationen om internetportaler, som er centrale tilgange til forskellige tjenester.

E-forvaltning skal gøre livet lettere for de små virksomheder. At stille information og administrative formularer til rådighed via Internettet er en mulighed for yderligere at forenkle procedurerne. Der er stadig masser af plads til fremskridt på dette område.

Kommissionen har forpligtet sig til at udvide sin brug af Internettet som et middel til interaktiv og effektiv kommunikation med interessegrupperne. Nyligt etablerede onlinehøringsmekanismer er et skridt i denne retning.

6. Større udnyttelse af det indre marked

Det indre marked er nu mere end 10 år gammelt, og det har medvirket til, at EU-virksomhederne kan operere i et stadig mere åbent og gennemsigtigt europæisk marked. Det indre marked, hvor varer, tjenester og kapital flyder frit, er en hovedhjørnesten i EU, og danner den lovramme, som gør det muligt uhindret at drive forretning på tværs af de nationale grænser. På visse områder, som f.eks. serviceydelse, er et virkeligt indre marked langt fra en realitet. Bestræbelserne på at sikre en effektiv og rettidig gennemførelse af lovgivningen vedrørende det indre marked skal fortsætte. To tredjedele af medlemsstaterne - dvs. alle undtagen **Danmark, Nederlandene, Finland, Sverige og Det Forenede Kongerige** - opfylder for øjeblikket ikke gennemførelsesmålet på 1,5 %. Dertil kommer, at gennemførelsestempoet er faldet yderligere i løbet af 2002. Kun **Finland** opfylder fuldt ud det nye mål, som blev fastsat i Barcelona.

Halvdelen af medlemsstaterne skal gennemføre mere end 50 retsakter for at opfylde gennemførelsesmålet på 1,5 % inden foråret 2003. Dette kræver drastiske skridt, især for de medlemsstater, der mangler mest i at opfylde dette mål.

Medlemsstaterne gøres opmærksom på det nye mål, der blev fastsat på Det Europæiske Råds møde i Barcelona, om fuldstændig gennemførelse senest i foråret 2003 af alle direktiver, som er mere end to år forsinket.

Medlemsstaterne anmodes om at fjerne barriererne i det indre marked og sikre, at der ikke ved nationale love eller administrative foranstaltninger oprettes nye barrierer.

Kommissionen er i sin rolle som traktatens vogter forpligtet til at sikre fri bevægelighed for varer, tjenester, kapital og personer og forbedre kontrollen af gennemførelsen af fællesskabsretten.

7. Beskatning og finansiering

Foranstaltninger til at lette skattebyrderne for de små virksomheder i en række lande, som f.eks. **Belgien, Danmark, Irland og Det Forenede Kongerige**, er velkomne og vil kunne være et eksempel på god praksis.

Medlemsstaterne opfordres til at se på eksempler på god praksis til at lette skattebyrderne for de små virksomheder med henblik på yderligere at fremme etableringen af nye virksomheder, hjælpe små virksomheder i vækstfasen og lette generationsskiftet i virksomhederne.

Adgangen til kapital udgør stadig en alvorlig begrænsning af virksomhedernes aktiviteter i hele EU. Oprettelsen af fleksible mikrolån i **Tyskland, Spanien og Sverige** hilses velkommen. Disse lån er især med til at fremme etableringen af nye virksomheder og giver de mindste virksomheder mulighed for at vokse.

Medlemsstaterne opfordres til yderligere at støtte finansieringsinstitutterne med henblik på at forbedre de små virksomheders adgang til kapital, især mikrolån, i overensstemmelse med de nationale rammebetingelser.

Medlemsstaterne tilrådes at gennemføre de nødvendige fiskale og strukturelle reformer med henblik på at fremme investering i venturekapitalfonde som anbefalet inden for rammerne af handlingsplanen vedrørende finansielle tjenesteydelser.

Business angels udgør en stadig vigtigere finansieringskilde for små virksomheder.

Medlemsstaterne opmuntres til at skabe større opmærksomhed om business angels, fremme et skatteklima, som begunstiger risikobetonede investeringer i små virksomheder, og støtte lokale og regionale business angels-netværk.

Der er kun rapporteret meget lidt om incitamentet til fremme af personlig indsats inden for små virksomheder (f.eks. medarbejderaktier eller bonus), hvilket rejser spørgsmålet om, hvorvidt der er sket fremskridt på dette område. Sådanne foranstaltninger vil kunne hjælpe små virksomheder med at tiltrække kvalificeret arbejdskraft.

Medlemsstaterne opfordres til i højere grad at se på spørgsmålet om belønning af personlig indsats.

Kommissionen er engageret i mange forskellige initiativer inden for det finansielle område, lige fra undersøgelser til handlingsplaner, finansielle instrumenter og projekter vedrørende

udveksling af god praksis. Dette er også tilfældet i medlemsstaterne. Anstrengelserne på dette område er nu ved at bære frugt.

8. Styrke små virksomheders teknologiske kapacitet

Den seneste udvikling med hensyn til fremme af klynger og teknologinetværk med deltagelse af små og mellemstore virksomheder er opmuntrende. Der er iværksat forskellige lovende initiativer især i **Danmark, Tyskland, Grækenland, Irland og Østrig**. Medlemsstaterne har forpligtet sig til at fremme teknologiformidling og kommerciel udnyttelser heraf. Der er masser af muligheder for udveksling af god praksis på områder som fremme af teknologioverførsel fra universiteterne til de små virksomheder og støtte af innovation både i teknologiserede små virksomheder og i de mere traditionelle sektorer.

Medlemsstaterne opfordres til at bidrage aktivt til Best Procedure-projektet om forbedring af teknologioverførselsinstitutioner.

Medlemsstaterne opmuntres til yderligere at udvikle teknologiklynger og virksomhedsnetværk på nationalt og regionalt plan. Sådanne foranstaltninger bør gennemføres med et langsigtet perspektiv for at sikre effektive resultater.

9. Succesfulde forretningskoncepter for e-handel og støtte til særligt fremgangsrigtige virksomheder

Selv om de små virksomheder i stigende grad bruger Internettet, tøver de stadig med at handle online og ændre deres forretningsprocesser med henblik på at opnå maksimale fordele af de nye teknologier. Specifikke foranstaltninger til at fremme mikrovirksomheders og små virksomheders anvendelse af e-handel i stil med dem, der er udviklet i lande som **Irland, Spanien, Nederlandene og Det Forenede Kongerige**, hilses velkomne. Der er risiko for, at forskellene med hensyn til opnåede resultater øges i EU, men masser af muligheder for yderligere udveksling af god praksis.

Medlemsstaterne tilrådes at fortsætte bestræbelserne for at hjælpe de små virksomheder med at gøre effektiv brug af e-handelspraksis og søge inspiration i de eksempler på god praksis, der er blevet analyseret i forbindelse med Best Procedure-projektet vedrørende politikker til støtte for e-handel i små og mellemstore virksomheder.

Der er en stigende erkendelse af behovet for at stille brugervenlige og skræddersyede tjenester til rådighed for virksomhederne på regionalt og lokalt plan. Nogle medlemsstater udvikler tjenester, der er specielt rettet mod de behov, som virksomheder i bestemte regioner har.

Medlemsstaterne opfordres til yderligere at strømline støttetjenesterne, at gøre de små virksomheder opmærksomme på dem og regelmæssigt at evaluere deres effektivitet. Bestræbelser for at gøre sådanne støttetjenester mere og mere kundeorienterede bør fremmes.

Selv om et stigende antal "rådgivende" tjenester leveres via Internettet, bør der stadig sideløbende hermed leveres støttetjenester rettet mod de mindste virksomheder via de mere traditionelle kanaler som f.eks. "kviksranker".

Kommissionen anser udviklingen af e-handel som en vigtig politisk prioritet. Kommissionen har bl.a. iværksat et "Europæisk net til støtte for e-handel" med henblik på at fremme foranstaltninger til støtte for SMV'er på dette område.

10. **Stærkere og mere effektiv repræsentationen af de små virksomheders interesser på EU-plan og på nationalt plan**

Den aktuelle rapport gentager og understreger sidste års konklusion om, at den regelmæssige høring af de små virksomheder vedrørende lovgivning og politikplanlægning stadig lader meget tilbage at ønske, og det gælder i hele EU. Meget få medlemsstater har rapporteret om forbedringer på dette område. Endnu en gang er der stor forskel på, hvilke resultater der er opnået. Mens erhvervsorganisationerne i **Finland** deltager i udvalg, som udarbejder udkast til lovgivning, synes der i andre medlemsstater ikke at foregå nogen systematisk høring af virksomhederne forud for vedtagelse af lovgivning. **Danmark, Finland, Sverige, Det Forenede Kongerige og Norge** er førende hvad angår systematisk høring af de små virksomheder. Også **Tyskland, Spanien, Luxembourg og Østrig** hører erhvervsorganisationerne - herunder handelskamrene - forud for vedtagelse af lovgivning.

Medlemsstaterne opfordres indtrængende til at give de små virksomheder mulighed for at fremføre deres interesser med hensyn til lovgivning og politikplanlægning. Dette bør ske på en systematisk måde.

Kommissionen har forpligtet sig til at forbedre dialogen med de små virksomheder. Foranstaltninger som f.eks. udnævnelse af Europa-Kommissionens repræsentant for små og mellemstore virksomheder (SMV), onlinehøringssystemer og et stigende antal møder med interessegrupper peger i retning af fremskridt på dette område.

III. HVAD VI HAR NÅET

Indledning

Del III af denne rapport har til formål at give en kort oversigt over de vigtigste af de foranstaltninger, der er blevet iværksat af medlemsstaterne, Norge og Kommissionen med henblik på at gennemføre chartrets målsætninger i det forløbne år. Norge tog imod en invitation fra Kommissionen til at deltage i charterprocessen. De øvrige medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, Island eller Liechtenstein, udtrykte ikke noget ønske om at deltage. Samtlige kandidatlande vedtog chartret i april 2002, og de fremskridt, de har gjort med hensyn til at opfylde chartret, analyseres i en særskilt rapport¹¹.

Denne rapport dækker hovedsageligt perioden fra efteråret 2001 til efteråret 2002, men på grund af mange langfristede foranstaltninger er det umuligt at undgå en vis overlappning mellem de årlige rapporter.

Af grunde, som hænger sammen med dens formål og længde, er den liste over foranstaltninger, der præsenteres i del III, hverken udtømmende eller detaljeret. Detaljerede beskrivelser af de nationale foranstaltninger kan findes i de nationale rapporter, der offentliggøres på Kommissionens websted¹², og i en webbaseret fortegnelse over foranstaltninger¹³. En detaljeret beskrivelse af Kommissionen foranstaltninger findes i "Rapport om EU's aktiviteter til fordel for de små og mellemstore virksomheder"¹⁴, som udgør et støttedokument til nærværende rapport.

Hvis vi ser på den forpligtelse, chartret indeholder, til at "anvende effektive indikatorer til at vurdere de fremskridt, der med tiden gøres", fremhæver del III de relevante frivillige, kvantitative mål for erhvervs politikken, som medlemsstaterne definerede i 2002¹⁵. Disse stammer fra medlemsstaternes aftale om opstilling af erhvervs politiske indikatorer, som er tæt forbundet med anbefalingerne i chartret.

Analysen af fremskridtene i medlemsstaterne og Norge er baseret på detaljerede nationale rapporter og på bilaterale møder mellem Kommissionen og de nationale myndigheder, som fandt sted i perioden juni-september 2002. Før første gang deltog erhvervsorganisationer aktivt, og de gav udtryk for deres synspunkter på alle bilaterale møder. En internethøring vedrørende de nationale rapporter var åben for alle interesserede parter, og den blev annonceret på et møde med europæiske erhvervsorganisationer i september¹⁶. Analysen af de

¹¹ Rapport af 21.1.2003 om gennemførelsen af det europæiske charter for små virksomheder i de lande, der kandidater til tiltrædelse af EU.

¹² De fuldstændige rapporter findes på følgende webadresse:
http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter2003.htm

¹³ Fortegnelsen over foranstaltninger til fremme af iværksætterånd og konkurrenceevne findes på følgende webadresse: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter_directory/index.htm

¹⁴ "Udvikling af et europæisk iværksættersamfund - Den Europæiske Unions foranstaltninger til fordel for de små og mellemstore virksomheder (SMV'er)", SEK (2003) 58, 21.1.2003.

¹⁵ "Kvantitative mål i erhvervs politikken: Foranstaltninger til opfyldelse af Lissabon-målsætningerne", SEK (2002) 1214 af 7.11.2002.

¹⁶ Vedrørende høringen, se følgende websted: http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter2003.htm. Følgende erhvervsorganisationer fremsatte kommentarer, som også er offentliggjort på dette websted: Fédération Française des Centres de Gestion et d'Economie de l'Artisanat, Confcommercio, Confederazione Nazionale dell'Artigianato e della piccola e Media Impresa (CNA), Chambre de Métiers APCM, European Association of Public Banks og Confédération générale des petites et moyennes entreprises.

fremskridt, Kommissionen har gjort, er udarbejdet af en tværtjenstlig gruppe, hvori deltager alle de tjenestegrene, der udøver aktiviteter til fordel for små og mellemstore virksomheder.

Den aktuelle rapport præsenterer mere detaljeret områderne "Iværksætteruddannelse" and "Bedre lovgivning og regulering", hvor de fleste medlemsstater har intensiveret deres indsats betydeligt. Kommissionen har været specielt aktiv på sidstnævnte område. De fleste medlemsstaters egne nationale rapporter er fokuseret på disse områder, som også blev diskuteret grundigt på de bilaterale møder.

Selv om denne rapport klart indkredser de foranstaltninger, der specielt er rettet mod mikrovirksomheder eller små virksomheder, er mange af de initiativer, der analyseres, blevet udformet med henblik på at støtte både små og mellemstore virksomheder. Kommissionen finder, at selv om disse foranstaltninger ikke udelukkende er rettet mod virksomheder med mindre end 50 ansatte, så forringer det ikke disses værdi eller indvirkning på små virksomheder. Derfor har både Kommissionen og medlemsstaterne vedtaget den strategi, at man i nærværende rapport medtager alle initiativer, som har indvirkning på små og mellemstore virksomheder, samtidig med at man fremhæver de foranstaltninger, der synes af have størst indvirkning på små virksomheder.

Endelig har denne rapport til formål at stimulere udvekslingen af erfaringer og god praksis i Europa¹⁷.

1 Iværksætteruddannelse

"Der vil i Europa blive sat ind på at fremme iværksætterånden og nye færdigheder i en tidligere alder. Der skal på alle skoletrin undervises i erhvervsforhold og iværksættervirksomhed. Særlige erhvervsrelaterede moduler bør være en væsentlig bestanddel i undervisningen på sekundærtrinnet og på universitetsniveau.

Vi vil tilskynde til og fremme unges iværksætterlyst og udforme passende uddannelsesprogrammer for ledere i små virksomheder."

Medlemsstaterne

Medlemsstaterne prioriterer i stigende omfang fremme af iværksætterånden inden for uddannelsessystemet. Der er iværksat forskellige nye foranstaltninger siden sidste rapport, samtidig med at tidligere initiativer begynder at bære frugt. Flere medlemsstater har iværksat initiativer til at fremme iværksætterånd og -færdigheder i **grundskolen** på baggrund af konklusionerne fra den sidste rapport om, at der skal gøres mere for at fremme sådanne færdigheder fra en tidlig alder.

I **Irland** integrerer "*Bí Gnóthach*"-initiativet for 10-12-årige udvikling af færdigheder og iværksætterånd i pensummet, og "*Junior Achievement*"-programmet for 5-18-årige hjælper skoleeleverne med at forstå arbejdslivet.

¹⁷ Et nationalt initiativ kan kun betragtes som en virkelig "god praksis", hvis det er helt i overensstemmelse med den relevante fællesskabslovgivning, herunder konkurrence- og statsstøtteregele. Identificering af individuelle initiativer i denne rapport er ikke i sig selv ensbetydende med, at de pågældende foranstaltninger er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i traktaten.

I **Finland** integreres temaet "medborgerskab og iværksætterånd" i pensummet inden for grunduddannelserne, og en ny styringsgruppe skal yderligere udvikle iværksætterånden inden for uddannelsesområdet.

Sverige er ved at udvikle "*Municipal Entrepreneur and Technology Centres*" (operationelle i første kvartal af 2003), som har til formål at fostre nye ingeniører og opfindere gennem morsomme teknologirelaterede aktiviteter, specielt rettet mod børn over 10 år (hovedsagelig piger).

Programmet "*Schools Enterprise Programme*" i Skotland i Det Forenede Kongerige¹⁸ hjælper nu over 400 000 grundskoleelever i over 2 000 skoler med at udvikle arbejdspladsfærdigheder. Endelig har Norge udviklet undervisningsmateriale til at stimulere kreativiteten i grundskolen.

Der er i flere medlemsstater i stigende omfang blevet iværksat foranstaltninger rettet mod **gymnasieskolerne**, og der er rapporteret om en lang række nyligt igangsatte og planlagte foranstaltninger.

I **Irland** giver det nye program "*Enterprise Encounter programme*", som blev iværksat i december 2001, eleverne mulighed for at indgå i et samspil med iværksættere. Programmet er knyttet til programmet "*Leaving certificate vocational programme*" på gymnasietrinnene, som bl.a. indeholder emner som "iværksætteruddannelse" og "forberedelse til arbejdslivet". Også etårsprogrammet "*Transition Year Programme*" og toårsprogrammet "*Leaving Certificate Applied*" har til formål at give undervisning i iværksætterfærdigheder og lære eleverne at lede minivirksomheder.

Belgien har planer om at iværksætte et nyt projekt, som skal lære 12-14-årige at starte en virksomhed i forbindelse med handlingsplanen "*Plan 4X4 pour entreprendre*".

Luxembourg har udviklet et "*Pigernes dag*"-initiativ, som skal give piger lyst til at gå ind i arbejdslivet, især med henblik på teknologirelaterede aktiviteter, gennem organisering af virksomhedsbesøg.

Wales i Det Forenede Kongerige har udviklet projektet "*Enterprise insight Cymru*", hvor repræsentanter for virksomheder kommer på besøg på skolerne for at lære eleverne om den virkelige forretningsverden.

Hertil kommer, at Danmark iværksætter en oplysningskampagne rettet mod gymnasieskolerne i 2002-4, og at Grækenland har udarbejdet materiale til kurser i iværksættervirksomhed og til et program for iværksættervirksomhed for unge. Endelig har Sverige iværksat et projekt, som går ud på at udvikle en iværksætterorienteret tænkemåde inden for de gymnasiale uddannelser. Programmer, som skal hjælpe eleverne med at **etablere en minivirksomhed**, er allerede i gang i flere lande, herunder Belgien¹⁹, Tyskland²⁰, Spanien²¹, Italien²², Luxembourg²³, Nederlandene²⁴, Østrig²⁵ samt Norge²⁶.

¹⁸ Denne foranstaltning blev der allerede rapporteret om i Det Forenede Kongeriges 2001-rapport.

¹⁹ Belgien: "Small business projects" i Flandern. Kilde: Belgiens nationale rapport om gennemførelse af chartret. Alle nationale rapporter findes på følgende websted:
http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/charter/charter2003.htm

²⁰ Tyskland: 200 minivirksomheder etableredes af 2 500 elever i 2002 inden for rammerne af "Junior"-projektet. Kilde: Tysklands nationale rapport om gennemførelse af chartret.

²¹ Spanien: SEFED-programmet. Kilde: Spaniens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

At forbedre lærernes "iværksætterrelaterede" viden er et af de grundlæggende elementer i de foranstaltninger, der er ved at blive iværksat i Danmark, Frankrig, Finland, Det Forenede Kongerige og Norge. Finland har iværksat et projekt, som skal forbedre lærernes kvalifikationer og fremme samarbejdet mellem lærere og iværksættere.

Der tilbydes tilsyneladende en bred vifte af kurser på forskellige niveauer på **universiteter** og højere læreanstalter i lande som Grækenland, Spanien, Frankrig, Irland, Østrig, Portugal, Finland, Sverige²⁷ og Norge. I Frankrig blev der i september 2002 afholdt et europæisk sommeruniversitetskursus om iværksættervirksomhed.

Foranstaltninger til fremme af **tættere forbindelser mellem forskningscentre og erhvervslivet** er ved at blive iværksat bl.a. i Danmark og Tyskland. Med henblik på at skabe opmærksomhed om en karriere som iværksætter og hjælpe studerende med at etablere en virksomhed udvider Grækenland sine "iværksættercentre", og Østrig har udarbejdet programmet "UNIUN 2002-4"²⁸.

Af foranstaltninger, som er rettet mod alle uddannelsesniveauer, kan bl.a. nævnes den nederlandske ordning vedrørende iværksættervirksomhed og uddannelse, som tager sigte på at udvikle undervisningsmetoder fra grundskolen frem til universitetet.

Østrig har iværksat to foranstaltninger til fremme af kendskabet til erhvervslivet fra grundskolen til universitetet: uddannelsesklynge-initiativet ("*Initiative Bildungscluster*"), der har til formål at oprette regionale partnerskabskontorer, som skal skabe kontakt mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner, og iværksætteruddannelses-initiativer ("*Unternehmen-Bildung Initiative*"), hvori bl.a. indgår arrangementer, hvor virksomhedsledere holder foredrag på skolerne.

I en række medlemsstater blev der afholdt konkurrencer med præmier for udarbejdelse af de bedste forretningsplaner, eller sådanne konkurrencer blev yderligere udviklet. Her kan bl.a. nævnes forretningsplankonkurrencen "*Ondernemersplanwedstrijd*" i Belgien, "*1,2,3 Go*" i Belgien og Luxembourg, "*Venture 2002*" i Grækenland, "*Venture Cup*" i Sverige og "*Europrise*" i Norge. Dertil kommer, at Frankrig har oprettet prisen "*Jeunes créateurs de demain*" med henblik på at hjælpe 15-25-årige at udvikle forretningsideer, mens Det Forenede Kongeriges "*New Entrepreneur Scholarships*"²⁹ støttede 200 unge potentielle iværksættere fra fattige områder fra september 2001 til marts 2002.

²² Italien: Netværk af virtuelle virksomheder. Kilde: Italiens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

²³ Luxembourg: foranstaltningen "*Esprit d'entreprise*" for 16-25-årige. Kilde: Luxembourgs nationale rapport om gennemførelse af chartret.

²⁴ Company programme of YE Netherlands. Kilde: Nederlandenes nationale rapport om gennemførelse af chartret.

²⁵ Østrig: "JUNIOR - Pupils create businesses" projektet. Kilde: Østrigs nationale rapport om gennemførelse af chartret.

²⁶ Norge: "Company programme", 850 virksomheder oprettet af 6 000 studerende 2002. Kilde: Norges nationale rapport om gennemførelse af chartret.

²⁷ Sverige har en særlig videregående polyteknisk uddannelse på postuniversitært niveau inden for "SMV-iværksættervirksomhed". Kilde: Sveriges nationale rapport om gennemførelse af chartret.

²⁸ Østrig udarbejdede dette program på basis af det tidligere UNIUN 1999-2001-program. Kilde: Østrigs nationale rapport om gennemførelse af chartret.

²⁹ Denne foranstaltning blev der allerede rapporteret om i Det Forenede Kongeriges 2001-rapport.

Der er rapporteret om positive udviklinger inden for **uddannelse** for iværksættere siden sidste års rapport. Uddannelsesforanstaltninger specielt rettet mod små virksomheder omfattede bl.a. følgende:

Grækenland har iværksat uddannelsesprogrammer samsponsoreret af Den Europæiske Socialfond (ESF), herunder uddannelsesordninger rettet mod 11 000 mikrovirksomheder og selvstændige erhvervsdrivende, som tilbydes af erhvervsuddannelsescentrene ("*KEK*").

Portugal har iværksat "*GERIR*"-programmet 2002-2004 med henblik på at tilbyde uddannelse til ca. 300 mikrovirksomheder og små virksomheder inden for handel, industri, service og bygge og anlæg.

Det Forenede Kongerige har oprettet "*Small Firms Development Account*" for at finansiere uddannelse i små virksomheder.

Af foranstaltninger til at **støtte uddannelse i, hvordan man skal starte en virksomhed** kan nævnes bl.a. Belgiens "*Chèque formation à la création d'entreprise*" i regionen Vallonien, og Oberösterreichs uddannelseskonto ("*Bildungskonto für Jungunternehmer*"). Dertil kommer, at Tyskland har iværksat en kampagne til forbedring af kvalifikationer, og at Spanien har udviklet "*CRECE*"-programmet 2001-2006 samfinansieret af ESF med henblik på at uddanne over 10 000 iværksættere inden for de traditionelle sektorer. Irland har iværksat 2002-"*Excellerator*"-programmet med henblik på at uddanne ledere i eksportfokuserede virksomheder med over 15 ansatte, og Finland har iværksat programmet "*Velvære på arbejdspladsen*" for at fremme den virksomhedsinterne uddannelse. I Tyskland³⁰, Grækenland, Irland og Wales i Det Forenede Kongerige blev der iværksat projekter til at støtte **kvindelige iværksættere**.

Med henblik på yderligere at fremme og støtte iværksættervirksomhed har en række medlemsstater iværksat generelle politikprogrammer.

Her kan bl.a. nævnes **Belgiens** handlingsplan "*Plan 4x4 pour entreprendre*" i regionen Vallonien, som støtter iværksætterinitiativer og positive holdninger til iværksættervirksomhed.

Frankrig har med lovudkastet "*Initiative Economique*" placeret fremme af iværksættervirksomhed højt på sin liste over prioriterede områder. En handlingsplan vedrørende virksomhedsetableringer, som skal fremme iværksættervirksomhed, er i støbeskeen.

Også Danmark er ved at udarbejde en handlingsplan om iværksættervirksomhed fokuserende på iværksætterkultur og rådgivningstjenester. I Spanien indføres med en lov af juni 2002 bestemmelser om iværksætteruddannelse. I Sverige sigter et nyt program mod at forbedre erhvervsklimaet og fremme positive holdninger til iværksættere. Endelig understreges i Det Forenede Kongeriges nyligt gennemførte undersøgelse "*Review of enterprise and the economy in schools and further education*" behovet for at fremme iværksætterkulturen i skolerne og at oplyse lærerne om iværksætterkulturens betydning.

³⁰ Tysklands projekt til at fremme kvinders deltagelse i iværksættervirksomhed fra 25 % til 40 % i 2005. Kilde: Tysklands nationale rapport om gennemførelse af chartret.

Best Procedure-projektet vedrørende iværksætteruddannelse, som blev afsluttet i november 2002, sigtede mod at indkredse og sammenligne initiativer, der skal fremme undervisning i iværksættervirksomhed i de europæiske uddannelsessystemer, fra grundskole til universitet. Det konkluderedes, at iværksættervirksomhed nu er almindeligt anerkendt som et vigtigt fag, der skal undervises i, og at der til trods for de mange initiativer, der er på vej, stadig er meget tilbage at udrette.

Ved udgangen af 2001 iværksattes, også inden for rammerne af Best-proceduren, projektet "**Fremme af iværksættervirksomhed blandt kvinder**". Det omfattede oprettelse af en database indeholdende 132 foranstaltninger vedtaget af offentlige myndigheder vedrørende nyetablerede virksomheder, rådgivning, finansiering, uddannelse, mentoring og netværk i EU- og EFTA/EØS-landene. Disse foranstaltninger vil blive evalueret med henblik på kortlægning af god praksis³¹.

Som led i programmer under **Den Europæiske Socialfond (ESF)** for perioden 2000-2006 har et flertal af medlemsstaterne SMV-relaterede aktiviteter i gang, som har til formål at styrke iværksætterkulturen. En måde at gøre dette på er at etablere netværk mellem SMV'erne.

Meddelelsen om livslang uddannelse og det "detajlerede **arbejdsprogram vedrørende opfølgning af målene for uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne** i Europa" (se afsnit 4) definerer iværksættervirksomhed som en grundlæggende færdighed. Leonardo da Vinci- og Socrates-programmene finansierer forskellige projekter med relation til iværksættervirksomhed lige fra fremme en iværksætterånd i skolerne til ydelse af støtte til uddannelsesprogrammer i relation til iværksættervirksomhed. Dertil kommer, at Kommissionen i 2002 offentliggjorde resultaterne af et projekt vedrørende "**The Development and Implementation of European Entrepreneurship Training Curricula**"³².

I juni 2002 organiserede Kommissionen et ekspertmøde om **indvandringens indvirkning på iværksættervirksomhed** både for at afdække de vigtigste af de hindringer, som iværksættere, der tilhører etniske minoriteter, støder på, når de etablerer og udvikler deres virksomheder, og for at diskutere mulige støtteforanstaltninger.

I marts 2002 iværksatte Kommissionen et projekt vedrørende **opbygning af ledelseskapacitet**. Projektet, som gennemføres i et tæt samarbejde mellem medlemsstaterne og kandidatlandene, har til formål at opregne styrker og svagheder i initiativer, som skal øge SMV'ernes ledelseskapacitet, eller tilbyde iværksætteruddannelse. Med henblik herpå skal en ekspertgruppe inden marts 2003 udarbejde en politikorienteret rapport.

Endelig har European Private Equity and Venture Capital Association (EVCA) med støtte fra Kommissionens Gate2Growth-initiativ (se afsnit 7) i 2002 udviklet værktøjssættet "**Entrepreneurship Education Toolkit**" om mulighederne for risikokapitalfinansiering af iværksætterprojekter. Værktøjssættet leveredes til 150 højere læreanstalter.

³¹ Relevant god praksis anvendt i USA, Canada, Japan, Australien og New Zealand vil også blive registreret.

³² EUR 17047, European Commission, Innovation Papers No 24, 2002.

2 Billigere og hurtigere virksomhedsetablering

"Virksomhedernes udgifter til etableringen bør udvikle sig, så de bliver de mest konkurrencedygtige i verden. De lande, der har de længste og tungeste godkendelsesprocedurer for nye virksomheder, bør tilskyndes til at komme på højde med de hurtigste. Der bør skabes flere muligheder for online-adgang til registrering."

Medlemsstaterne

Siden den forrige charterrapport har mange medlemsstater øget bestræbelserne for yderligere at forenkle etableringen af en virksomhed. Fire medlemsstater har opstillet mål på dette område. Spanien og Portugal satte sig for at reducere etableringstiden med 50 % i hhv. 2006 og 2003³³. Frankrig stiler mod at der oprettes 220 000 nye virksomheder om året i 2007 og Sverige stiler mod 150 000 nye virksomheder over perioden 2003 til 2006. Dertil kommer, at Irland ønsker at oprette 520 "nyetableringer med højt potentiale" inden 2006.

I 2003 vil etablering af en virksomhed via Internettet blive en realitet i Danmark, Sverige og Norge. Det er allerede muligt – med visse begrænsninger – i Danmark og Østrig. Også Spanien og Frankrig arbejder på at iværksætte foranstaltninger på dette område.

I **Danmark** er det allerede nu muligt at registrere et aktieselskab online via "Webreg"-siten³⁴, som for øjeblikket er ved at blive udvidet til at gælde alle typer selskaber. Denne udvikling er inspireret af **Best Procedure-projektet vedrørende virksomhedsetableringer**.

I **Sverige** forventes "Kontakt-N"-webstedet³⁵ at gøre det muligt af foretage elektronisk registrering i 2003.

I **Norge** vil det være muligt at foretage onlineregistrering af syv forskellige typer selskaber i foråret 2003³⁶.

Spanien forventer at kunne iværksætte internetregistrering af anpartsselskaber med mindre end fem partnere via projektet "*Nueva empresa*", som for øjeblikket er ved at blive godkendt, og som skal afprøves i første halvdel af 2003³⁷.

I **Frankrig** skal lovudkastet om "*Initiative Economique*" gøre det muligt at foretage en virksomhedsetablering over Internettet (via et virtuelt center for virksomhedsformaliteter) på én dag med en kapital på én euro og med betaling af reducerede gebyrer. En handlingsplan til fremme af virksomhedsetableringer er på vej.

I **Østrig** er der foretaget ca. 1 000 onlineregistreringer i Wien siden 2001, og med 2002-ændringen af handelsloven er der skabt grundlag for at gennemføre elektronisk registrering.

Belgien er ved at udarbejde en **handlingsplan** for oprettelse af one-stop-shops (kontaktpunkter), udarbejdelse af en enkelt elektronisk etableringsformular og etablering af en central virksomhedsdatabase. Resultaterne vil blive evalueret i lyset af de indikatorer, der er

³³ Spanien: 50 % reduktion i 2006; Portugal: 50 % reduktion i 2003. Kilde: Meddelelse om "Bedre erhvervs klima", KOM (2002) 610 endelig af 7.11.2002.

³⁴ www.webreg.dk

³⁵ www.kontakt-n.nu

³⁶ www.brreg.no

³⁷ "*Nueva empresa*" blev godkendt af Ministerrådet og blev behandlet i Europa-Parlamentet i oktober 2002. Kilde: Spaniens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

fastlagt i **Best Procedure-projektet om virksomhedsetableringer**. Det Forenede Kongerige er også i gang med at udarbejde en handlingsplan med henblik på at fjerne barrierer, som skræmmer folk i underrepræsenterede grupper og ugunstigt stillede områder fra at starte en virksomhed. På regionalt plan stiler "*Potentia*"-programmet i Wales mod samme mål. Endelig er regionen Vallonien i Belgien samt Tyskland og Italien i gang med at oprette **websteder**, som giver vejledning i, hvordan man etablerer en virksomhed. Af andre udviklinger kan nævnes udvidelsen af eksisterende netværk af one-stop-shops i Grækenland, Spanien og Portugal³⁸ samt forenkling af notarprocedurerne i Portugal.

I fem medlemsstater (Tyskland, Irland, Nederlandene, Østrig og Det Forenede Kongerige) er det for øjeblikket muligt at registrere en enkeltmandsvirksomhed på én dag, i ni medlemsstater på op til to dage og i 11 medlemsstater på tre dage. Der er imidlertid en stor forskel på den minimumstid, der kræves, og den reelle tid der faktisk bruges på at registrere et selskab. Eksempelvis er minimumsregistreringstiden i både Spanien og Italien to dage, men den gennemsnitlige tid, der bruges, er hhv. 24 og 35 dage.

Registreringstiden for et anpartsselskab varierer mellem 2 og 15 dage. I 10 medlemsstater er det muligt at registrere et sådant selskab på otte dage, og i alle medlemsstater bortset fra fire (Belgien, Spanien, Luxembourg og Portugal) er den minimumstid, der kræves, ikke over to uger. Mindsteregistreringsomkostningerne spænder stadig fra nul i Danmark til over 1 700 EUR i Grækenland. I syv medlemsstater kommer omkostningerne ikke over 500 EUR³⁹. Hvad angår Norge er registreringstiden fem dage, og minimumsomkostningerne er på ca. 700 EUR⁴⁰.

Kommissionen

Siden fuldførelsen af **Best Procedure-projektet om benchmarking af administrationen af virksomhedsetableringer** i januar 2002⁴¹ har opmærksomheden været koncentreret om konklusionerne af projektet i relevante internationale fora.

3 Bedre lovgivning og regulering

"Medlemsstaternes konkurslovgivning bør vurderes på baggrund af bedste praksis. Erfaringerne fra benchmarking-arbejdet bør kunne føre til en forbedring af den aktuelle praksis i EU.

Ny lovgivning på nationalt plan og EF-plan bør gennemgås for sin virkning på små virksomheder og iværksættere. Medlemsstaternes og EU's bestemmelser bør så vidt muligt forenkles. Regeringerne bør indføre brugervenlige forvaltningsdokumenter.

Små virksomheder kunne undtages fra visse retlige forpligtelser. Kommissionen kunne i denne forbindelse forenkle konkurrencereglerne, så det bliver lettere for de små virksomheder at overholde dem."

³⁸ Der er tale om følgende netværk: "KYE" i Grækenland, "*Ventanillas unicas*" i Spanien og "*Centros de Formalidades de Empresas*" i Portugal. Kilde: nationale rapporter.

³⁹ Kilden til tallene i de to afsnit er: "Benchmarking Enterprise Policy: results from the 2002 Scoreboard", SEC (2002) 1213 af 7.11.2002.

⁴⁰ Kilde: Norges nationale rapport om gennemførelse af chartret.

⁴¹ Yderligere oplysninger om benchmarking af administrationen af virksomhedsetableringer kan findes på følgende websted: http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/start-ups/bench_admin_business_start-up_final_2002.pdf.

Medlemsstaterne

Langt størstedelen af medlemsstaterne lægger stor vægt på dette område. Alle medlemsstater rapporterer om en lang række forskellige foranstaltninger. 13 % af SMV'erne rapporterer imidlertid stadig om administrative byrder som den største begrænsende faktor, der påvirker dem⁴².

Med hensyn til **konkurslovgivning** konkluderede den sidste rapport, at der var behov for yderligere reguleringsmæssige løsninger for insolvente men levedygtige virksomheder samt for en lempelse af konsekvenserne af en virksomheds "utilsigtede insolvens". Siden da har mange medlemsstater gradvis øget bestræbelserne på dette område.

Det Forenede Kongerige har fremsat forslag om at forbedre mulighederne for at gøre det lettere at redde levedygtige selskaber og fremme mulighederne for at starte på ny efter en konkurs (Enterprise Bill of March 2002). Dertil kommer, at Det Forenede Kongeriges "*Company rescue pilot project*", som blev afsluttet i september 2002, fastlagde kriterierne for at vurdere, om der er basis for at redde et lille selskab, og præsenterede forskellige løsninger til genopretning.

I 2002 fremlagde Belgien et udkast til konkurslov, som skal reformere "undskyldelighedsreglerne" ved i visse tilfælde at give mulighed for at annullere udestående gæld. Nederlandene forventes i 2003-2004 at revidere sin lovgivning, så at det bliver lettere at redde virksomheder og starte på en frisk. Østrig anser ikke længere konkurs som en grund til udelukkelse fra erhvervsmæssig virksomhed og reviderede sin konkurslovgivning for at undgå misbrug af konkurs til ulempe for kreditorerne. Finland er ved at udarbejde en ny konkurslov, som fastlægger rettighederne for konkursramte iværksættere, og som indeholder bestemmelser om gældsregulering.

Flere medlemsstater, herunder Danmark, Spanien, Frankrig, Italien, Luxembourg og Portugal, har indledt foranstaltninger med henblik på at revidere deres konkurslovgivning. Danmark sigter hovedsagelig mod at revidere bestemmelserne om omstrukturering af gæld for at lette muligheden for at starte på ny, mens Spanien og Portugal sætter fokus på at beskytte de ansatte i afviklede selskaber og at gøre det lettere af redde levedygtige selskaber, sådan som det anbefales i sidste års rapport om gennemførelse af chartret. Dertil kommer, at Frankrigs lov om "*Initiative Economique*" delvis beskytter en konkursramt iværksætters aktiver.

De systemer, der anvendes til **konsekvensanalyse i forbindelse med lovgivning** (Regulatory impact assessment - RIA), er blevet forbedret i en række medlemsstater, og i andre medlemsstater er de for øjeblikket ved at blive indført. Dertil kommer, at en række medlemsstater også har vedtaget handlingsplaner til at reducere de administrative byrder. Irland, Sverige og Det Forenede Kongerige har sat sig som mål at anvende konsekvensanalyse af lovgivningen i forbindelse med alle deres nye lovforslag⁴³. Danmark, Nederlandene, Finland, Sverige, Det Forenede Kongerige og Norge er i gang med at styrke deres systemer til konsekvensanalyse af lovgivningen gennem deres særlige RIA-koordineringsenheder.

Danmark, hvor et projekt vedrørende bedre regulering af erhvervslivet koordinerer konsekvensanalyserne af lovgivningen, vurderer erhvervstestpaneler relevante lovforslags administrative konsekvenser for virksomhederne. I august 2002 fremlagde Danmark en

⁴² "Highlights from the 2001 Survey" ,Observatory of European SMEs, European Commission, 2001/1.

⁴³ Irland, fra 0 % i 2001 til 100 % for så vidt angår al primær ret i 2006; Sverige, 100 %, ingen angivelse af dato; Det Forenede Kongerige 100 % i 2005. Kilde: Meddelelsen "Bedre erhvervsklima", KOM (2002) 610 endelig af 7.11.2002.

handlingsplan med henblik på at reducere de administrative byrder. Dertil kommer, at nye "testgrupper" bestående af repræsentanter for erhvervslivet rådgiver regeringen om konsekvenserne af og alternativer til kompleks lovgivning. Årlige interview med 1 000 "modelvirksomheder" har afsløret, at det er de små virksomheder, der berøres mest af de administrative byrder.

Sverige er på grundlag af en afgørelse truffet i juni 2002 gået i gang med at opstille en metode til opgørelse af de administrative byrder, ny lovgivning vil medføre for de små virksomheder. De første opgørelser forventes at foreligge i 2003. I 2001 resulterede 80 konsekvensanalyser af lovgivningen i en tilbagetrækning eller en væsentlig revision af 24 forslag. Alle udkast til love indbefatter en analyse af lovenes omkostningsmæssige indvirkning på de små virksomheder, som efterfølgende skal godkendes af Simplex-enheden.

Det Forenede Kongerige har indført nye retningslinjer vedrørende konsekvensanalyse af lovgivningen til brug for politikplanlæggere. Formålet er at forbedre testene af konsekvenserne for små virksomheder og analysen af alternativer til regulering. Der er også oprettet et "*Business Regulation Team*", herunder midlertidigt udlån af medarbejdere fra den private sektor, til at afdække unødvendige regelbyrder for virksomhederne. Skotland har udarbejdet en "mikrovirksomhedstest", som går ud på, at der ved fremsættelse af lovforslag foretages en vurdering af deres potentielle konsekvenser for virksomheder med op til fem ansatte.

I Nederlandene har et fælles støttecenter for foreslået lovgivning deltaget i 48 konsekvensanalyser i 2001. Finland påtænker at foretage en yderligere styrkelse af konsekvensanalysen af lovgivning i dets kommende reviderede instrukser om udarbejdelse af love. Endelig har Norge oprettet en "projektgruppe", som skal assistere alle ministerier ved konsekvensanalysen af lovgivningen og ved høringen af erhvervstestpaneler.

Belgien, Irland og Italien er for øjeblikket ved at indføre systemer for konsekvensanalyse af lovgivningen. I 2002 blev det i Belgien vedtaget, at udkast til lovgivning obligatorisk skal indeholde en vurdering af, hvilke konsekvenser de har for virksomhederne, og en formular til konsekvensanalyse er ved at blive afprøvet. Irland er ved at afprøve et nyt system for konsekvensanalyse af lovgivningen, og Italien, hvis nye afdeling for lovforenkling har testet konsekvensanalyse af lovgivningen i fem pilot-lovgivningstekster, har vedtaget et dekret om gradvis indførelse af konsekvensanalyser af lovgivningen for alle loves vedkommende.

Forenkling af lovgivningen er blandt de prioriterede områder i et stigende antal medlemsstater. Belgien, Danmark og Nederlandene har sat sig som mål at reducere de administrative byrder for virksomhederne med 25 %⁴⁴.

Tyskland har oprettet en projektgruppe til afvikling af bureaukrati ("*Projektgruppe Bürokratieabbau*"), som skal analysere klager indgivet af interessegrupper og forslå metoder til at fjerne de lovgivningsmæssige hindringer. Det aktuelle arbejde er koncentreret om at forbedre kommunikationen mellem offentlige myndigheder og virksomheder.

Det Forenede Kongerige har indført en vidtrækkende "*Regulatory Reform Action Plan*" i februar 2002, som indeholder over 260 forslag til regelændringer.

⁴⁴ Kilde: Meddelelsen "Bedre erhvervsklima", KOM (2002) 610 endelig af 7.11.2002.

Norge har iværksat et nyt program med henblik på at reducere de administrative byrder gennem enklere lovgivning, konsekvensanalyse af lovgivningen, mindre bureaukrati og bedre regulering.

I 2002 oprettede Belgien afdelinger for administrativ og lovgivningsmæssig forenkling i både de vallonske og flamske regioner og offentliggjorde en undersøgelse, som viste, at det i 2000 var mikrovirksomhederne, der betalte 69 % af alle administrative byrder. Grækenland er ved at forenkle 700 procedurer via "*POLITIA*"-programmet, og Spanien har indført endnu en handlingsplan vedrørende administrativ forenkling. Frankrig har forenklet forskellige procedurer inden for sit program for administrativ forenkling, og Nederlandene har iværksat flere projekter, som skal forbedre kvaliteten af lovgivningen. Også Østrigs lov om administrativ reform af 2001 og ændringen af handelsloven af 2002 forenkledede en lang række procedurer.

Dertil kommer, at Irland og Finland er ved at forenkle deres respektive selskabslove, og Nederlandene er ved at gennemføre en undersøgelse også med henblik herpå. Portugal er ved at revidere sin licenslovgivning for at få halveret den tid, der kræves for at opnå licens⁴⁵. Flere lande er også i fuld gang med at **konsolidere lovgivningen** og fjerne forældede love.

Irland har været meget aktiv med hensyn til at konsolidere sin konkurrence-, indkomstskatte- og forbrugsskatte-lovgivning.

Norge er på basis af et forslag fra de berørte interessegrupper i færd med at sammenfatte 250 sundhedsregulativer i blot 6 og har fjernet 420 love siden 2000.

Kommissionen

I sommeren 2002 gennemførte Kommissionen på grundlag af seminaret om virksomhedskrak i Noordwijk i maj 2001 en undersøgelse om de juridiske og sociale konsekvenser af konkurs. Inden for rammerne af Best-proceduren nedsatte Kommissionen en arbejdsgruppe bestående af eksperter fra medlemsstaterne med henblik på at opstille benchmarks og retningslinjer for gennemførelse af ændringer inden for området "**Omstrukturering, konkurs og ny start**". For at øge opmærksomheden om behovet for handling for at undgå konkurs har Kommissionen desuden offentliggjort vejledningen "Hjælp til virksomheder i økonomiske vanskeligheder".

Pakken om bedre lovmæssig regulering, som Kommissionen vedtog den 5. juni 2002, skal reformere den måde, hvorpå institutionerne, individuelt eller i fællesskab, lovgiver på europæisk plan, og den måde, hvorpå medlemsstaterne gennemfører denne lovgivning i praksis på nationalt plan.

Denne ambitiøse pakke er svaret på en af de anmodninger, der blev fremsat på Det Europæiske Råds møde i Lissabon, og den tager sigte på at forenkle og forbedre de lovgivningsmæssige rammer. Den er også svaret på den kritik, der regelmæssigt fremsættes af en række nationale myndigheder og interessegrupper mod en påstået overdreven og tung EU-lovgivning.

⁴⁵ Portugal har givet tilsagn om at ville reducere den tid, der kræves for at opnå en industrilicens, fra 150 dage til 75 dage. Kilde: Meddelelsen "Bedre erhvervs-klima", KOM (2002) 610 endelig af 7.11.2002.

Kommissionen har således vedtaget en handlingsplan⁴⁶, som dels indeholder en række foranstaltninger, som den forpligter sig til at gennemføre hurtigt for at forbedre kvaliteten af sine lovforslag, dels foranstaltninger, som skal drøftes med Europa-Parlamentet, Rådet og medlemsstaterne (som er medansvarlige for kvaliteten af lovgivningen).

Kommissionen har besluttet at sætte et eksempel ved inden for sine tjenestegrene at udvikle en ny kultur af "lovgivningsmæssig kvalitet" gennem iværksættelse af en række foranstaltninger. I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Sevilla er nogle af de foranstaltninger, der er foreslået Europa-Parlamentet og Rådet i handlingsplanen, under drøftelse mellem Kommissionen, Europa-Parlamentet og Rådet med henblik på at nå frem til en aftale hurtigst muligt i 2003. Denne aftale skulle hovedsagelig vedrøre anvendelse af rammedirektiver, samregulering, selvregulering og et ambitiøst program for forenkling og reduktion af fællesskabsretten.

Som led i handlingsplanen er Kommissionen ved at etablere en ny **konsekvensanalyseprocedure**, som skal integrere alle de eksisterende interne konsekvensanalyseordninger i et enkelt system. Formålet med den nye procedure er at forbedre kvaliteten af Kommissionens forslag. Den nye procedure tager hensyn til anbefalingerne i pilotprojektet om erhvervskonsekvensanalyse⁴⁷ om, hvordan man analyserer konsekvenserne for SMV'er, og om hvordan man sikrer en ordentlig analyse af konsekvenserne for virksomhederne inden for et integreret system. Ved at kombinere elementer både fra bæredygtig konsekvensanalyse og fra konsekvensanalyse af lovgivningen vil den nye procedure også have en rolle at spille i et effektivt lovgivningsmiljø som en del af en mere sammenhængende gennemførelse af den europæiske strategi for en bæredygtig udvikling.

Kommissionen er for øjeblikket i færd med at forny **testpanelet for erhvervslivet**, hvor interaktiv politikudformning (IPM-initiativet) (se afsnit 5) vil udgøre en integrerende del. Testpanelet for erhvervslivet vil blive udvidet til at omfatte ca. 4 000 virksomheder fra en bred vifte af sektorer og fra alle medlemsstater. Panelet vil fra foråret 2003 foretage en onlinehøring af virksomhederne.

Den 17. juli 2002 vedtog Kommissionen den nye **gruppefritagelsesforordning** vedrørende vertikale aftaler inden for motorkøretøjsbranchen⁴⁸. Denne forordning forbedrer SMV'ernes muligheder for at konkurrere på markederne for distribution af ny motorkøretøjer. De nye regler gøre det lettere for en forhandler at sælge forskellige mærker og åbner markedet for eftersalgsservice, således at kvalificerede SMV'er får mulighed for at deltage i en automobilfabrikants autoriserede reparationsnetværk. Desuden vil uafhængige reparationsværksteder, for det meste SMV'er, få adgang til oplysninger og uddannelse med henblik på at kunne konkurrere med de autoriserede reparatører i et fabrikantnetværk.

⁴⁶ "Handlingsplan om bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer, KOM (2002) 278 endelig af 5.6.2002.

⁴⁷ Den endelige rapport om pilotprojektet om erhvervskonsekvensanalyse foreligger på alle EU-sprog på følgende websted: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/library/enterprise-papers/paper9.htm>. Som led i pilotprojektet blev der gennemført et Best Procedure-projekt vedrørende erhvervskonsekvensanalyse.

⁴⁸ Kommissionens forordning (EF) nr. 1400/2002 af 31.7.2002 om anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis inden for motorkøretøjsbranchen, EFT L 203 af 1.8.2002, s. 30.

4 Relevante kvalifikationer

"Vi skal stræbe efter at sørge for, at uddannelsesinstitutioner suppleret med ordninger for uddannelse på arbejdsstedet giver nogle relevante kvalifikationer, der er tilpasset de små virksomheders behov, og indføre livslang uddannelse og rådgivning".

Medlemsstaterne

Nogle medlemsstater har udviklet programmer, der fokuser på **uddannelse i små og mellemstore virksomheder**.

Tyskland har iværksat et program for kompetenceudvikling ("*Lernkultur Kompetenzentwicklung*"), hvor der tilbydes både uddannelseskurser og virksomhedsintern læring på arbejdspladsen for små virksomheder inden for håndværks-, service- og industrisektoren.

Italien har oprettet tre uddannelsesfonde til at støtte SMV'er: en håndværksfond, en andelsselskabsfond og en SMV-fond ("*Fondo Artigiani, Fondo della Cooperazione, Fondo delle PMI*").

Sverige har iværksat tiltaget "*Uddannelse på arbejdspladsen*", som skal fremme en forbedring af kvalifikationerne i SMV'er. Østrig støtter virksomheder med under 50 ansatte ved kortlægningen af personaleudviklingsforanstaltninger via en arbejdsmarkedsservice ("*Arbeitsmarktservice*"). Nordirland i Det Forenede Kongerige har udviklet et program for virksomhedsudvikling ("*Company Development programme*") for SMV'er.

Nogle medlemsstater har også iværksat foranstaltninger med henblik på at løse problemer i forbindelse med **forskelle i kvalifikationer inden for teknologi og procesteknik**. Eksempelvis har Sverige forpligtet sig til at øge antallet af ingeniørstuderende, antallet af forskningskandidater og antallet af lærere inden for matematik, videnskab og teknologi.

Irland har iværksat "*STEPS*"-programmet, som skal skabe opmærksomhed om fordelene ved en karriere inden for videnskab, teknologi og ingeniørvirksomhed, oprettet en fond til forbedring af kvalifikationer inden for informationsteknologi (på postuniversitært niveau) og indledt en undersøgelse vedrørende det faldende antal studerende inden for naturvidenskab.

Desuden iværksatte Italien et program for uddannelse i FTU ("*PIA Innovazione*"). Flere medlemsstater, herunder Belgien, Grækenland, Spanien, Frankrig, Finland, Sverige, Det Forenede Kongerige og Norge⁴⁹ har rapporteret om programmer, som tager sigte på at støtte anvendelsen af **IKT** enten af enkeltpersoner eller virksomheder. Endelig skal nævnes "telecoaching"-pilotprojektet i Flandern i Belgien, hvor der udvikles metoder til at uddanne SMV-ledere i brugen af IKT-værktøjer.

Initiativerne til fremme af **uddannelse generelt** omfatter bl.a. Belgiens uddannelsescheckordning ("*Opleidingscheques*") i Flandern, som skal tilskynde virksomhederne til at investere i uddannelse, og "*BRAWO*"-pilotprojektet i Belgiens tysktalende område, som skal sponsorere uddannelse af arbejdsgivere og -tagere. Dertil kommer, at Irland har iværksat "*Skillnets*"-programmet til at forbedre kvalifikationerne hos folk i beskæftigelse. Italien har iværksat "*PIA Formazione*"-programmet, som skal fremme

⁴⁹ Norges program fokuserer på lærerne: "ICT in Training of teachers". Kilde: Norges nationale rapport om gennemførelse af chartret.

uddannelse inden for virksomhederne, og Det Forenede Kongerige har etableret "Sector Skills Council"-netværket med henblik på at kortlægge behovet for kvalifikationer.

Andre generelle initiativer omfatter fusionen af arbejdsmarkedsuddannelsescentre og erhvervsuddannelsesskolerne i Danmark, etableringen af rådgivningstjenester vedrørende uddannelse i Finland og nedsættelsen af et udvalg til at analysere skolernes undervisningsplaner set ud fra et livslang lærings-perspektiv i Norge. **Skatteincitamenter** til fremme af uddannelse er bl.a. indført i Italien, Nederlandene, Østrig and Sverige. Dertil kommer, at Østrig har iværksat en ordning ("*Begabtenförderung*"), som skal sponsorere lærlingeforhold, indført bonus i forbindelse med lærlinguddannelser og etableret en præmie til virksomheder, der opretter innovative lærepladser.

Kommissionen

Det Europæiske Råd i Barcelona i marts 2002 satte sig det mål, at EU's uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemer skal være en kvalitetsreference på verdensplan inden 2010.

Den 14. februar vedtog Rådet og Kommissionen et **detaljeret arbejdsprogram om opfølgning af målene inden for uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne i Europa**⁵⁰. Det fokuserer følgende tre mål: at forbedre kvaliteten og effektiviteten af uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne i EU, at lette alles adgang til sådanne systemer og at åbne dem for den brede offentlighed. Et af hovedmålene for programmet er udvikling af passende kvalifikationer til brug i videnssamfundet.

Ligeledes i februar 2002 vedtog Kommissionen sin **handlingsplan vedrørende kvalifikationer og mobilitet**⁵¹, som tog sigte på at forbedre den erhvervmæssige og geografiske mobilitet inden for EU. Planen har bl.a. til formål at afhjælpe mangelen på kvalifikationer inden for industrien, at udvikle partnerskaber mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder, og at tilskynde arbejdsmarkedets parter til at indføre kompetenceudviklingsstrategier for arbejdstagerne. Årlige vurderinger af gennemførelsen vil blive fremlagt på forårsmødet i Det Europæiske Råd.

Fem år efter at den blev lanceret på beskæftigelsestopmødet i Luxembourg blev den europæiske beskæftigelsesstrategi revideret i 2002⁵². Siden 1997 har der været en ændring i retning af en mere beskæftigelsesvenlig beskatning, en stærkere vægt på livslang læring og på bedre tilpasning af uddannelse og erhvervsuddannelse til arbejdsmarkedets behov. Desuden har medlemsstaterne iværksat foranstaltninger vedrørende administrativ forenkling og til fordel for de små virksomheder under iværksættersøjlen af beskæftigelsesretningslinjerne. Endvidere analyserer udkastet til den fælles rapport om beskæftigelsen⁵³ medlemsstaternes gennemførelse af retningslinjerne.

I forlængelse af meddelelsen om livslang læring⁵⁴ lanceredes "Brügge-processen" med henblik på at forbedre samarbejdet inden for erhvervsuddannelserne mellem EU's

⁵⁰ Rådskokument 6365/02, 20.2.2002. Arbejdsprogrammet blev hilst velkommen af Det Europæiske Råd i Barcelona den 15.-16. marts 2002. http://europa.eu.int/comm/education/policy_en.html#programme.

⁵¹ Kommissionens handlingsplan vedrørende kvalifikationer og mobilitet, KOM (2002) 72 endelig af 13.2.2002: http://europa.eu.int/comm/employment_social/news/2002/feb/034_en.html

⁵² Kommissionens meddelelse "Status over fem år med den europæiske beskæftigelsesstrategi", KOM(2002) 416 endelig af 17.7.2002.

⁵³ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet: Udkast til fælles rapport om beskæftigelsen 2002 - KOM (2002) 621 af 13.11.2002.

⁵⁴ Kommissionens meddelelse: "Realiseringen af et europæisk område for livslang læring", KOM (2001) 678 endelig af 21.11.2001.

medlemsstater, Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, kandidatlandene og Kommissionen.

eEurope 2002 handlingsplanen⁵⁵ fokuserer især på foranstaltninger til at forbedre anvendelsen af informationssamfundsteknologier (IST) inden for uddannelse, en strategi, som gentages i eEurope 2005-initiativet⁵⁶. Der gennemføres IST-projekter inden for selvlæring og uddannelse på arbejdspladsen for SMV'er. Anvendelse af IST til at støtte virtuel læring vil være et vigtigt emne inden for det sjette rammeprogram for FTU (se afsnit 8 nedenfor).

I oktober 2002 fremlagde Kommissionen på en konference på højt niveau afholdt i København i samarbejde med det danske formandskab den endelige rapport fra **Best Procedure-IKT-kvalifikationsovervågningsgruppen**, "e-Skills in Europe: Benchmarking Member States Policy Initiatives"⁵⁷. Et supplerende initiativ vedrørende "Information and Communication Technologies and e-Business skills for user industries and SMEs" blev iværksat i april 2002 med henblik på at kortlægge IKT- og e-handelskvalifikationer og jobprofiler inden for forskellige industrisektorer. Dette initiativ vil hjælpe med til at udvikle og tilpasse IKT-kvalifikationsprofiler under hensyntagen til SMV'ernes særlige behov. Dertil kommer, at der i forbindelse med handlingsplanen for eLearning⁵⁸ er blevet fokuseret særligt på forskellene i IKT-kvalifikationer. I den forbindelse vedtog Kommissionen den 19. december 2002 et forslag til et program om anvendelse af IKT med henblik på at forbedre adgangen til uddannelse og erhvervsuddannelse (eLearning-program⁵⁹). Dertil kommer, at Kommissionen har præsenteret foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre, at der er kvalificeret arbejdskraft til rådighed, i en rapport om forøgelse af arbejdsmarkedsdeltagelsen og fremme af aktiv aldring, som godkendtes af Det Europæiske Råd i Barcelona⁶⁰.

I marts 2002 fremlagde de forskellige arbejdsmarkedsparter i Europa en rammeplan for foranstaltninger vedrørende udvikling af kvalifikationer og kompetencer, idet de forpligtede sig til at overvåge gennemførelsen heraf og til at foretage en evaluering i 2006. Arbejdsmarkedets parter har også vedtaget et flerårigt arbejdsprogram (2003-2005) vedrørende bl.a. gennemførelse af den europæiske beskæftigelsestrategi, livslang læring, forvaltning af de sociale konsekvenser af ændringer og mulige handlinger til at støtte handlingsplanen vedrørende kvalifikationer og mobilitet.

De fleste medlemsstater har aktiviteter i gang som led i **Den Europæiske Socialfonds** programmer for perioden 2000-2006, hvor SMV'erne er de eneste støttemodtagere, eller hvor de modtager støtte sammen med andre målgrupper inden for områderne uddannelse og udvikling af menneskelige ressourcer. Som regel ydes støtten i form af uddannelsesstilbud til personer, som arbejder i SMV'er.

⁵⁵ Handlingsplanen "eEurope 2005: Et informationssamfund for alle", 14.6.2000, findes på følgende websted: <http://europa.eu.int/eeurope>.

⁵⁶ Kommissionens meddelelse "eEurope 2005: Et informationssamfund for alle", KOM (2002) 263 endelig af 28.5.2002.

⁵⁷ Yderligere oplysninger om ICT Skills Monitoring Group kan findes på følgende webadresse: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/ict/policy/ict-skills/wshop/synthesis-report-v1.pdf>

⁵⁸ Kommissionens meddelelse "Handlingsplan for eLearning - Overvejelser om fremtidens uddannelse" KOM (2001) 172 endelig af 28.3.2001.

⁵⁹ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om vedtagelse af et flerårigt program (2004-2006) for effektiv integrering af informations- og kommunikationsteknologi (IKT) i uddannelses- og erhvervsuddannelsessystemerne i Europa (eLearning-programmet), KOM (2002) 751 endelig af 19.12.2002.

⁶⁰ Rapport fra Kommissionen bestilt af Det Europæiske Råd i Stockholm: "Forøgelse af arbejdsmarkedsdeltagelsen og fremme af aktiv aldring", KOM (2002) 9 af 24.1.2002.

5 Bedre adgang til Internettet

"De offentlige myndigheder skal tilskyndes til i højere grad at anvende elektronisk kommunikation over for de små virksomheder. Virksomhederne vil hermed kunne få rådgivning, indgive ansøgninger, indsende selvangivelse eller indhente oplysninger på nettet, dvs. hurtigere og billigere. Kommissionen må foregå med et godt eksempel på området."

Medlemsstaterne

SMV'ernes adgang til Internettet er steget betydeligt i nogle medlemsstater, som f.eks. Grækenland, Spanien, Italien og Det Forenede Kongerige. Der er især sket betydelige fremskridt i Grækenland, hvor SMV'ernes adgang til Internettet steg fra 24 % i 1999 til 78 % i 2001. I 2001 havde 70 % af alle europæiske mikrovirksomheder og over 80 % af de små virksomheder adgang til Internettet⁶¹.

Alle regeringer har forpligtet sig til at forbedre adgangen til Internettet, og Tyskland, Portugal og Det Forenede Kongerige har sat sig som mål at kunne tilbyde 100 % af de statslige tjenester online inden 2005 og Spanien 40 % inden 2006⁶². De fleste medlemsstater koncentrerer indsatsen om at forbedre og strømline onlinetjenesterne for bedre at kunne imødekomme erhvervslivets behov (som anbefalet i sidste års rapport om gennemførelse af chartret), at øge deres brugervenlighed og at udvide omfanget af tilbudte tjenester. Flere medlemsstater er i gang med at udvikle systemer, hvor man kan udfylde, underskrive og behandle online.

Følgende lande har rapporteret om **webportaler**, hvor der ydes rådgivning til iværksættere, og hvor der i stigende grad tilbydes onlinetjenester: Belgien, Tyskland, Grækenland, Irland, Nederlandene, Østrig⁶³, Portugal, Finland, Sverige, Det Forenede Kongerige og Norge. Luxembourg er ved at etablere sin nye webportal "*Guichet pour enterprises*" med henblik på at levere oplysninger om etablering, udvikling og omstrukturering af selskaber, og man har iværksat et projekt, som har til formål at lægge alle administrative formularer på nettet til onlineanvendelse.

Særlig brugervenlig er **Irlands BASIS**-webportal ("*Business Access to State Information and Services*")⁶⁴, som tilbyder et one-stop-websted for adgang til alle virksomhedsrelaterede statslige tjenester, og som er opbygget omkring virksomhedsspecifikke begivenheder, såsom etablering af en virksomhed, ansættelse af personale, betaling af skatter, fremskaffelse af kapital og innovation.

Danmark er ved at udvikle en webportal for at sætte virksomhederne i stand til at udføre de fleste administrative procedurer online ved at bruge en gratis digital signatur. Portalen, som skal være køreklar medio 2003, skal sørge for automatisk udveksling af data mellem administrationer på en sådan måde, at virksomhederne indberetter de samme oplysninger til kun én administrativ tjeneste.

⁶¹ Kilde: Observatory of European SMEs 2002/1 "Highlights from the 2001 Survey".

⁶² Spanien har desuden sat sig det mål af levere 40 % af sine tjenester online inden 2006. Kilde: Meddelelse om "Bedre erhvervs klima", KOM (2002) 610 endelig af 7.11.2002.

⁶³ Østrig forventer at kunne levere de fleste administrative procedurer online i 2003. Antallet af online-procedurer steg fra 3 i 2001 til 7 i 2002. Kilde: Østrigs nationale rapport om gennemførelse af chartret.

⁶⁴ See www.basis.ie

Et andet godt eksempel er **Sveriges** webportal "*Företagarguiden*" (iværksætterguiden), som blev oprettet i oktober 2001, og som besvarer e-mail-forespørgsler inden for 48 timer⁶⁵.

Momsindberetninger og -betalinger kan foretages via Internettet i Belgien⁶⁶, Grækenland⁶⁷, Irland⁶⁸, Finland og Sverige. Sådanne faciliteter er under udarbejdelse i Flandern i Belgien⁶⁹, i Danmark og i Luxembourg. I Østrig er over 7 000 årsregnskaber blevet indberettet elektronisk siden maj 2001.

Af andre **innovative onlinetjenester** kan nævnes et irsk websted, hvor man kan indgive patent- og varemærkeansøgninger via Internettet, og udvikling af et finsk internetsystem, som giver mikrovirksomheder med op til fem ansatte mulighed for at udbetale løn online fra efteråret 2003. Oplysninger om **offentlige indkøb** leveres online i en række medlemsstater, bl.a. Tyskland, Grækenland, Irland, Østrig og Finland. I Finland er der siden oktober 2001 placeret 900 udbudsmeddelelser på "*JULMA*"-webstedet. Grækenland er ved at udvide sit integrerede toldinformationssystem ("*ICIS*") med henblik på at lette indberetningen af toldangivelser.

Kommissionen'

Informationssamfundsteknologi-programmet (IST-programmet)⁷⁰ udgør en del af det femte og sjette rammeprogram for FTU. Det supplerer **GoDigital-initiativet**, som blev iværksat i april 2001⁷¹, der bl.a. sigter mod at skabe opmærksomhed om og oplyse om bedste praksis vedrørende e-handel blandt SMV'er. I dette øjemed gennemfører Kommissionen ca. 70 IST-introduktionsprojekter med deltagelse af flere hundrede europæiske SMV'er. Ved at gøre erfaringerne fra introduktionsprojekterne tilgængelige for den brede offentlighed yder IST-programmet et vigtigt bidrag til gennemførelsen af eEurope GoDigital-initiativet. **eEurope 2005-handlingsplanen**⁷² afdækker behovet for at fremme "et dynamisk e-business-miljø". SME-foranstaltninger under det sjette rammeprogram for FTU støtter denne proces (se afsnit 8).

I oktober 2002 oprettedes der en "**e-business-lovgivningsportal**", som forvaltes af et netværk af 16 Euro Info Centres i 13 europæiske lande. Portalen er en onlineinformationstjeneste, der giver et overblik over relevant e-handelslovgivning og selvreguleringsinitiativer, og som yder juridisk rådgivning om forskellige spørgsmål. Denne portal vil være til hjælp for Kommissionen, når den skal afdække de vigtigste af de juridiske problemer, virksomhederne støder på, når de driver forretning online. Den påtænkes udvidet til at omfatte samtlige medlemsstater og muligvis også kandidatlandene.

⁶⁵ See www.foretagarguiden.se

⁶⁶ Belgiens EDIFACT- og INTERVAT-projekter. Kilde: Belgiens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

⁶⁷ Grækenlands TAXIS-websted, også indkomstskatteangivelse er mulig. Kilde: Grækenlands nationale rapport om gennemførelse af chartret.

⁶⁸ Irlands ROS Revenue online Service, moms og indkomstskat. Kilde: Irlands nationale rapport om gennemførelse af chartret.

⁶⁹ I Belgien har FISCONET-databasen været online siden foråret 2002. Kilde: Belgiens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

⁷⁰ www.cordis.lu/ist

⁷¹ "Hjælp til digitalisering af små og mellemstore virksomheder", KOM (2001) 136 endelig af 13.3.2001: www.europa.eu.int/godigital. GoDigital-initiativet er en del af eEurope 2002-handlingsplanen.

⁷² Kommissionens meddelelse "eEurope 2005: Et informationssamfund for alle", KOM (2002) 263 endelig af 28.5.2002: www.europa.eu.int/information_society/eeurope

I 2001 iværksattes som led i IDA-programmet (udveksling af data mellem administrationer) et initiativ til oprettelse af portalen "public-services.eu". Denne portal, som for øjeblikket befinder sig i pilotfasen, vil til sin tid blive et one-stop-websted for al tilgængelig offentlig onlineinformation og -tjenesteydelser og således støtte virksomhederne i deres aktiviteter på tværs af grænserne.

I november 2001 afholdt Kommissionen og det belgiske formandskab sammen en ministerkonference på højt plan om eGovernment-applikationer. Ved den lejlighed oprettedes innovationsprisen "eEurope award for Innovation in eGovernment", og man iværksatte den første benchmarkundersøgelse vedrørende offentlige tjenester på Internettet. En ministererklæring præsenterer resultaterne af dette arrangement⁷³.

6 Større udnyttelse af det indre marked

"Kommissionen og medlemsstaterne må videreføre de igangværende reformer med det formål at gennemføre et reelt indre marked i Den Europæiske Union, der er brugervenligt for små virksomheder på områder, der er afgørende for udvikling af små virksomheder, herunder elektronisk handel, telekommunikation, forsyning med gas, el m.m., offentlige indkøb og grænseoverskridende betalingssystemer.

Samtidig bør de europæiske og nationale konkurrenceregler håndhæves strengt, så de små virksomheder får alle mulige chancer for at trænge ind på nye markeder og konkurrere på lige vilkår."

Medlemsstaterne

I efteråret 2002 var situationen således, at kun fem medlemsstater – Danmark, Nederlandene, Finland, Sverige og Det Forenede Kongerige - havde gennemført 98,5 % af samtlige indremarkeds-direktiver i national ret og således nået det mål, der blev opstillet på Det Europæiske Råd i Stockholm, om at reducere gennemførelsesunderskuddet til 1,5 %. I foråret 2002 befandt Belgien og Spanien sig også i denne kategori. Sverige har for øjeblikket den laveste underskudsrate (0,4 %) fulgt af Finland (0,6 %) og Danmark (0,7 %)⁷⁴.

I løbet af 2002 voksede efterslæbet yderligere for de medlemsstater, der er længst fra at opfylde målsætningen, dvs. Frankrig fulgt af Grækenland, Portugal og Østrig⁷⁵. Finland er den eneste medlemsstat, der kommer til at opfylde den nye målsætning på 0 % underskud (inden foråret 2003) i gennemførelsen af direktiver, som er mere end to år forsinkede. For at nå dette mål skal de øvrige medlemsstater gennemføre et bestemt antal direktiver i national ret, varierende fra 1 for Sveriges vedkommende til 14 for Frankrigs vedkommende.

Danmark er for øjeblikket i gang med en benchmarkingundersøgelse af forskelle og ligheder i den måde, hvorpå forskellige medlemsstater gennemfører og anvender samme EF-direktiver.

⁷³ Ministererklæring om eGovernment af 29. november 2001; yderligere oplysninger på følgende websted: http://europa.eu.int/information_society/eeurope/egovconf/index_en.htm.

⁷⁴ Resultattavlen for det indre marked, nr. 11 af november 2002 og nr. 10 af 16. maj 2002.

⁷⁵ Frankrig: underskuddet ligger p.t. på 3,8 % i forhold til 3,1 % i foråret 2002; Grækenland: 3,3 % i forhold til 2,7 %; Portugal: 3,1 % i forhold til 2,1 %; og Østrig: 2,7 % i forhold til 2,1 %. Kilde: se foregående fodnote.

Det **østrigske** pilotprojekt vedrørende mulighederne i det indre marked ("*Chance Binnenmarkt*")⁷⁶ sigter mod at skærpe SMV'ernes bevidsthed om det indre markeds muligheder og at yde gratis rådgivningsservice.

Flere lande rapporterer om, hvordan SOLVIT-programmet (se nedenfor) kører på nationalt plan, nemlig Tyskland, Portugal, Finland, Sverige, Det Forenede Kongerige og Norge.

Kun nogle få medlemsstater rapporterer om fremskridt vedrørende **liberaliseringen af de nationale markeder**. Både Irland og Østrig har vedtaget lovgivning, som har til formål yderligere at åbne deres gasmarkeder. Finland har foreslået forskellige foranstaltninger til at udvikle elektricitetsmarkedet, som nu er fuldstændig åbent for konkurrence. **Lovgivningen om offentlige indkøb** er under revision i Grækenland og Portugal, og Danmark har oprettet et websted for selskaber, der føler sig uretfærdigt behandlet i forbindelse med offentlige indkøb.

Hvad angår **konkurrencelovgivningen** har Danmark foretaget ændringer i sin konkurrencelov med henblik på at hæve bødeniveauet for overtrædelser, Irland har konsolideret alle lovmæssige foranstaltninger i forbindelse med konkurrence og fusioner i sin konkurrencelov af 2002, og Østrig har oprettet en føderal konkurrencemyndighed. Sverige har foreslået en ny lovgivning med forholdsregler over for offentlige aktører, som skader konkurrencen. Dertil kommer, at Det Forenede Kongeriges nye erhvervslov (Enterprise Bill) forbedrer beskyttelsen af små virksomheder mod unfair konkurrence⁷⁷.

Kommissionen

Kommissionens aktuelle **strategi for det indre marked** er et femårsprogram, som sidst blev revideret i april 2002⁷⁸. Det fokuserer på de områder, hvor der er mest brug for fremskridt med henblik på at gøre virksomhederne i EU mere konkurrencedygtige og bedre i stand til at udnytte de muligheder, det indre marked tilbyder.

Et hensigtsmæssigt europæisk system til beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder vil støtte SMV'ernes bestræbelser på at gennemføre innovation. Kommissionen har fremsat et forslag til forordning om **EF-patenter**⁷⁹, et prioriteret mål i strategien for det indre marked. Med et patent, der er gyldigt i hele EU, vil virksomhederne være i stand til at afstemme deres produktions- og distributionsaktiviteter til EU-dimensionen og til at tage de innovations- og konkurrencemæssige udfordringer fra USA og Japan op. EF-patenterne skal være overkommelige hvad angår omkostninger, og skal garantere retssikkerheden. Desuden fremlagde Kommissionen den 20. februar 2002 et forslag til direktiv om computer-implementerede opfindelsers patenterbarhed⁸⁰, som harmoniserer og klarlægger bestemmelserne på dette område.

⁷⁶ Denne foranstaltning rapporteredes der allerede om i Østrigs 2001-rapport.

⁷⁷ I Det Forenede Kongerige vil konsekvensanalyserne af lovgivningen også omfatte en analyse af effekterne af konkurrencen. Kilde: Det Forenede Kongeriges nationale rapport om gennemførelse af chartret.

⁷⁸ Kommissionens meddelelse "Evaluering af strategien for det indre marked - 2002: Indfrielse af løfterne", KOM (2002) 171 af 11.4.2002.

⁷⁹ Kommissionens forslag af 1.8.2000 til Rådets forordning om EF-patenter, KOM (2000) 412 endelig, CNS 2000/0177, EFT C 337 E/45 af 28.11.2000, s. E/278.

⁸⁰ Forslag til direktiv om computer-implementerede opfindelsers patenterbarhed, KOM (2002) 92 endelig af 20.2.2002.

I juli 2002 vedtog Kommissionen sin anden toårige rapport om **anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse i det indre marked**⁸¹. Hovedformålet med rapporten er at vurdere, hvilke fremskridt der er gjort i anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse⁸² i det indre marked siden 1999, og at afdække de områder, hvor der stadig er problemer med den gensidig anerkendelse. Kommissionen påtænker at vedtage en meddelelse, som bl.a. skal indeholde retningslinjer om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse i forbindelse med produkter mellem erhvervsdrivende og nationale administrationer.

Hvad angår **overensstemmelsesvurdering** er det stadig almindeligt, at der foretages afprøvninger og certificeringer ad flere omgange i EU til trods for bestræbelser for at fremme en gensidig anerkendelse af testresultater, mærker og certifikater. Dette har resulteret i øgede omkostninger for industrien, især for SMV'er, som skal betale for mere end én overensstemmelsesvurderingsprocedure. For at få et overblik over denne situation blev der i efteråret 2002 iværksat et Best Procedure-projekt, som gik ud på at udarbejde case studies af forskellige sektorer. Formålet er at sammenligne overensstemmelsesvurderingsprocedurer og disse økonomiske effekt i de udvalgte sektorer, idet der opstilles indikatorer til at måle deres indvirkning på fremstillingsvirksomheder, herunder SMV'er.

Selv om det indre marked generelt fungerer godt, løber virksomhederne undertiden ind i vanskeligheder, som skyldes, at myndigheder i andre medlemsstater eventuelt ikke anvender reglerne i det indre marked korrekt. **SOLVIT**⁸³ er et netværk oprettet af Kommissionen til at løse problemer i forbindelse med ukorrekt anvendelse af regler. Disse kan opstå inden for mange forskellige aspekter af erhvervslivet, f.eks. problemer med varer og tjenesters adgang til markedet, offentlige indkøb, beskatning, etablering af en virksomhed osv. Rådet (det indre marked) bekræftede i sin resolution af 1. marts 2002 medlemsstaternes forpligtelse til at sikre, at systemet fungerer effektivt. SOLVIT-netværket, som blev iværksat den 22. juli 2002, har en vigtig rolle at spille med hensyn til at gøre EU mere effektivt og praktisk for virksomhederne, især de mindste virksomheder.

Den 11. december 2002 vedtog Kommissionen en meddelelse med det formål at forbedre kontrollen af gennemførelsen af fællesskabslovgivningen⁸⁴. Den 30. juli 2002 vedtog Kommissionen en rapport om status over det indre marked for tjenester⁸⁵. I denne rapport gives der en detaljeret oversigt over de barrierer, som stadig hindrer udvekslingen af tjenester. Den konkluderer, at der ti år efter gennemførelsen af det indre marked stadig er en vældig kløft mellem visionen om en integreret EU-økonomi og den virkelighed, de europæiske virksomheder oplever.

En vigtig begivenhed var vedtagelsen af **forordningen om grænseoverskridende betalinger i euro med hensyn til at etablere ét enkelt betalingsområde**⁸⁶. Forordningen indeholder bestemmelser om at anvende princippet om ikke-forskelsbehandling på bankgebyrer for nationale og grænseoverskridende betalinger i euro. Tidsfristen for gennemførelse var 1. juli 2002 for korttransaktioner og hævning af kontanter i pengeautomater og er 1. juli 2003 for

⁸¹ Rapport fra Kommissionen: "Anden toårsrapport om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse i det indre marked", KOM (2002) 419 af 23.7.2002.

⁸² Gensidig anerkendelse betyder, at hvis en virksomhed (stor eller lille) kan sælge sine produkter lovligt på sit hjemmemarked, kan den sælge disse produkter hvorsomhelst i EU.

⁸³ Kommissionens meddelelse "Effektiv problemløsning i det indre marked ("SOLVIT")", KOM (2001) 702 af 27.11.2001. Kommissionens henstilling om principper for anvendelsen af "SOLVIT" — problemløsningsnettet for det indre marked, 7.12.2002, EFT L 331 af 15.12.2001, s. 79.

⁸⁴ KOM (2002) 725 af 11.12.2002.

⁸⁵ Rapporten "Status over det indre marked for tjenester" (KOM (2002) 441) udarbejdet som led i strategien for tjenester i det indre marked (KOM (2000) 888).

⁸⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2560/2001 af 19.12.2001 om om grænseoverskridende betalinger i euro.

kreditoverførsler. Undersøgelser foretaget af Kommissionen viser vedvarende høje og variable niveauer for gebyrer for grænseoverskridende betalinger, til trods for at det gentagne gange er blevet indskærpet over for bankerne, at de skal opgive sådan praksis. I henhold til forordningen må gebyrerne ved grænseoverskridende betalinger ikke afvige fra de nationale, dvs. at der skal gælde ensartede gebyrer uanset afstande⁸⁷.

I december 2001 offentliggjorde Kommissionens tjenestegrene et høringsdokument om **andelsselskaber i erhvervslivets Europa**. Hovedbudskabet i dette dokument var, at andelsselskaber skal have nogle lovgivningsmæssige rammer, der er tilpasset deres specifikke karakteristika, og dokumentet kortlagde europæiske politikker og initiativer, som har konsekvenser for andelsselskaberne. Den 3. juni nåede Rådet til enighed om Kommissionens forslag til en **statut for det europæiske andelsselskab**⁸⁸, som har mange paralleller til statuten for det europæiske selskab, men som er specielt skræddersyet til den kooperative form for virksomhed. Kommissionen arbejder for øjeblikket på et forslag til en **statut for den europæiske forening**.

7 Beskatning og finansiering

Skattesystemerne bør ændres, så de belønner succes, tilskynder til virksomhedsetableringer, fremmer små virksomheders ekspansion og jobskabelse samt letter deres etablering og overtagelse. Medlemsstaterne bør benytte bedste praksis, når det gælder skatter og personlige præstationsincitament.

Iværksættere har brug for kapital for at kunne omsætte deres ambitioner til virkelighed. For at forbedre små virksomheders adgang til finansielle tjenesteydelser vil vi:

indkredse og fjerne de hindringer, der stiller sig i vejen for etableringen af et paneuropæisk kapitalmarked, gennemførelsen af handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser og handlingsplanen for risikovillig kapital

forbedre forholdet mellem banksystemet og de små virksomheder ved at give passende vilkår for adgang til låntagning og venturekapital

forbedre adgangen til strukturfondene og se positivt på de initiativer fra Den Europæiske Investeringsbank, der går ud på at øge midlerne til virksomhedsetableringer og højteknologivirksomheder, herunder aktier."

Medlemsstaterne

To medlemsstater er ved at foretage en kraftig **nedsettelse af selskabsskatten**. Irland reducerer i 2003 alle sine selskabsskattesatser til en enhedssats på 12,5 %, som allerede nu er gældende for små virksomheder med driftsindtægter på under 254 000 EUR. Irland har desuden forenklet selvangivelsessystemet for virksomheder med en omsætning på under 320 000 EUR. Det Forenede Kongerige har reduceret selskabsskattesatsen fra 23 % til 19 % for selskaber med et overskud på mellem 50 000 GBP og 300 000 GBP. Skattesatsen for nyetablerede virksomheder på 19 % er blevet sat ned til 0 % for selskaber med et overskud på højst 10 000 GBP.

⁸⁷ Europa-Kommissionens pressemeddelelse IP/01/1084.

⁸⁸ Ændret forslag: KOM (93) 252 endelig udg. af 6.7.1993, EFT C 236 af 31.8.93.

Flere medlemsstater rapporterer om forskellige **skatteforanstaltninger, som skal lette skattebyrden på små virksomheder**. Belgien har sænket skatterne for SMV'er baseret på størrelsen af deres omsætning, således at virksomheder med en omsætning under 322 500 EUR er fritaget for at betale en del af deres skatter⁸⁹. Danmark har hævet omsætningsloftet for momsfrigtagelse fra 20 000 DKK til 50 000 DKK og givet virksomheder med en omsætning på under 15 mio. DKK mulighed for at indgive momsangivelser kvartalsvis i stedet for månedligt. De nye regler i Det Forenede Kongerige giver små virksomheder mulighed for at anvende en ensartet momssats på deres omsætning i stedet for at afregne moms af hvert enkelt salg. I Norge forholder det sig sådan, at virksomheder med en omsætning på under ca. 125 000 EUR kan indgive momsangivelser én gang om året i stedet for hver anden måned. Både Portugal og Norge har indført skatteincitamerter for FoU: for Portugals vedkommende er målgruppen SMV'er inden for industri, handel eller landbrug, mens Norge giver SMV'er med op til 100 ansatte skattecredit svarende til 20 % af de årlige FoU-udgifter op til ca. 500 000 EUR.

Flere foranstaltninger er **under forberedelse**. Sverige er for øjeblikket ved at udarbejde et skattesystem baseret på gennemsnitsindkomst i stedet for realindkomst. Både Grækenland⁹⁰ og Italien er i gang med at udarbejde lovgivning, som skal forenkle deres skattesystemer. Endelig arbejder Grækenland på at reducere antallet af årlige momsangivelser fra 6 til 4 gange, og Frankrig, Grækenland⁹¹ og Østrig er ved at nedsætte beskatningen i forbindelse med virksomhedsoverdragelser, mens Irland også overvejer sådanne foranstaltninger.

Flere medlemsstater har truffet nye **foranstaltninger til at finansiere virksomhedsetableringer**.

Irland har udvidet sit venturekapitalmarked med en kapitalindsprøjtning på 95 mio. EUR i tolv nye venturekapitalfonde, som hovedsagelig er rettet mod nyetablerede virksomheder og virksomheder i de tidlige udviklingsfaser.

Luxembourg har etableret en etableringsfond ("*Prêt de démarrage*") med henblik på at finansiere op til 250 000 EUR eller 40 % af etableringsudgifterne.

Desuden har Østrig iværksat et program for fremme af nye virksomhedsetableringer ("*Start up Förderung*"), som skal finansiere små teknologibaserede virksomheder med op til 50 ansatte, og er ved at forberede et nyt venturekapitalprogram for små virksomheder inden for industri og handel. Portugal har etableret en nye risikokapitalfond, som hovedsagelig skal finansiere seed- og start-up-projekter samt små virksomheder.

Nogle få medlemsstater har indført ordninger for **mikrolån**.

Tyskland har iværksat et mikrolåneprogram ("*DtA-Mikrodarlehensprogramm*") i samarbejde med EIF, som skal yde lån på op til 25 000 EUR til to nystartede virksomheder og mikrovirksomheder.

Spanien har indført en mikrolåneordning ("*Línea de Microcréditos ICO*") for mikrovirksomheder, som hovedsagelig er rettet mod kvindelige iværksættere, ældre personer

⁸⁹ Denne foranstaltning forventes at føre til en skattnedsættelse på 70 mio. EUR. Kilde: Belgiens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

⁹⁰ Denne foranstaltning forventes at føre til en skattnedsættelse på 280 mio. EUR. Kilde: Grækenlands nationale rapport om gennemførelse af chartret.

⁹¹ I Grækenland vedrører det overdragelse af enkeltmandsvirksomheder til slægtninge. Kilde: Grækenlands nationale rapport om gennemførelse af chartret.

eller personer med handicap samt indvandrere. Med en kapital på over 12 mio. EUR yder den lån på op til 25 000 EUR, som skal tilbagebetales i løbet af 2-3 år. 480 projekter blev finansieret i samarbejde med EIF. Spanien etablerede desuden et mikrokreditprogram for kvindelige iværksættere ("*Programa de microcréditos para mujeres emprendedoras*") til at starte en virksomhed eller til at finansiere virksomhedens første år. Med over 6 mio. EUR finansieret sammen med ESF yder den lån på op til 12 000 EUR, som skal tilbagebetales i løbet af fem år.

Sverige har iværksat en mikrolåneordning, som især er rettet mod kvindelig iværksættere, og som skal dække 50 % af investeringerne op til 250 000 SEK.

Spanien og Finland er specielt aktive inden for **nye venturekapitalordninger for teknologiinvesteringer**. Spanien har indført et nyt finansielt støttesystem for investeringer op til 500 000 EUR i teknologibaserede SMV'er i løbet af deres første to år, og dets mikrolåneordning (ICO) for finansiering af teknologisk innovation yder lån på op til 70 % af investeringerne. Finland har indført "*LIKSA*"-programmet til finansiering af forretningsplaner for etablering af teknologibaserede virksomheder samt "*INTRO*"-initiativet til at etablere kontakt mellem nyetablerede virksomheder og investorer. Frankrig har sat sig som mål at øge investeringerne i risikokapital til 1 mia. EUR inden 2010, og Irland har forpligtet sig til at øge investeringerne i venturekapital til 0,8 % af BNP inden 2006⁹².

Kun få medlemsstater har rapporteret om udviklinger inden for **gensidige garantiordninger**. Grækenland er ved at oprette en garantifondsfacilitet for små virksomheder og mikrovirksomheder ("*TEMPME*") med en kapital på 100 mio. EUR til dækning af lånegarantier, som finansielle institutioner anmoder om. Portugal har oprettet tre gensidige garantiselskaber og styrket sin gensidige kontragarantifond, mens Sverige har etableret en ny lånegarantiordning for SMV'er **inspireret af god praksis i Nederlandene og Finland**.

Mere **generelle foranstaltninger** omfatter bl.a. oprettelse af et SMV-finansieringsagentur i Flandern i Belgien, hvor et projekt til fremskaffelse af risikovillig kapital til nystartede virksomheder er i støbeskeen, samt etablering af "*Argentum*"-fonden på 335 mio. EUR til at støtte venturekapitalfonde, der investerer i klynger i Norge. Forbedring af virksomhedsfinansieringen er også blandt de prioriterede områder i den nye franske lov "*Initiative économique*". Dertil kommer, at den tyrolske erhvervsfremmefond i Østrig har indført lavrentelån til virksomheder med op til 20 ansatte.

Af **nye foranstaltninger vedrørende information om adgang til kapital** kan nævnes en tysk taskforce bestående af finanseksperter fra de føderale myndigheder og fra bankerne, som skal rådgive SMV'er om adgang til kapital, og et tysk SMV-forum vedrørende finansieringsbetingelser under Basel II-aftalen. Østrig er ved at etablere en one-stop-shop erhvervsservice ("*Wirtschaftsservice GmbH*") bestående af forskellige tjenester, som skal yde rådgivning om finansieringsforanstaltninger.

I Belgien er der via en "risikokapital-messe" i Vallonien skabt kontakt mellem potentielle iværksættere og investorer. Belgien, Danmark, Østrig, Portugal, Sverige, Det Forenede Kongerige og Norge rapporterer om fremskridt i udviklingen af deres **business angels-netværk**. I Danmark er tre supplerende netværk på trapperne, og et websted bringer iværksættere i kontakt med potentielle business angels. Portugal støtter sit netværk gennem programmet for innovationsfinansiering, og Norge påtænker at indføre skatteincitamenter for business angels.

⁹²

Kilde: Meddelelsen "Bedre erhvervsclima", KOM (2002) 610 endelig af 7.11.2002.

Kommissionen

I oktober 2001 fremlagde Kommissionen meddelelsen "**På vej mod et indre marked uden skattemæssige hindringer** - En strategi for fastsættelse af et konsolideret selskabsskattegrundlag for virksomheders aktiviteter overalt i EU"⁹³ og en detaljeret undersøgelse af selskabsbeskatningen i det indre marked⁹⁴. I disse tages aktuelle problemer op vedrørende selskabsbeskatning, og der foretages en analyse af SMV'ernes situation.

To nyligt vedtagne direktiver vedrørende **moms** gøre det lettere for SMV'er at handle på tværs af grænserne og lemper deres momsrelaterede forpligtelser (f.eks. faktureringskrav)⁹⁵. Kommissionen er for øjeblikket i gang med en undersøgelse af momsforpligtelser med henblik på at foreslå en forenkling heraf (registrering, angivelser, betaling) især for så vidt angår SMV'er.

I 2002 gennemførte Kommissionen en undersøgelse af **medarbejderaktieordninger** i EU og USA. Undersøgelsen viste, at medlemsstaternes ordninger stadig er meget forskellige hvad angår beskatning, arbejdsmarkedslovgivning samt databeskyttelse og -sikkerhed. Selskaber, der opererer i flere lande, har derfor brug for forskellige medarbejderaktieordninger for hvert enkelt land. Dette medfører betydelige administrative omkostninger og afskrækker især mindre virksomheder fra at have medarbejderaktieordninger.

I september 2002 fremlagde Kommissionen resultaterne af **Best Procedure-projektet om virksomhedsoverdragelse** på et seminar i Wien⁹⁶. Der var tale om konklusionerne fra den ekspertgruppe, der blev nedsat i 2000 med henblik på at overvåge gennemførelsen af 1994-henstillingen om dette emne⁹⁷, herunder navnlig at vurdere de foranstaltninger, der er truffet siden 1998-meddelelsen⁹⁸, samt at foreslå yderligere foranstaltninger. Resultaterne af projektet viser, at under halvdelen af de foranstaltningerne i Kommissionens henstilling er blevet gennemført. Der blev også fremlagt eksempler på god praksis i de forskellige medlemsstater⁹⁹. I oktober 2002 iværksatte Kommissionen et nyt projekt vedrørende overdragelse af virksomheder, som gik ud på, at ekspertgruppens forslag skal følges op af handling, og medlemsstaterne hjælpes med at gøre yderligere fremskridt.

⁹³ Kommissionens meddelelse, "På vej mod et indre marked uden skattemæssige hindringer - En strategi for fastsættelse af et konsolideret selskabsskattegrundlag for virksomheders aktiviteter overalt i EU", KOM (2001) 582 endelig af 23.10.2001:

http://europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/company_tax/policy_proposals.htm

⁹⁴ Commission Staff working paper, Company Taxation in the Internal Market, SEC (2001) 1681, 23.10.2001.

⁹⁵ Rådets direktiv 2001/115/EF af 20.12.2001 om ændring af direktiv 77/388/EØF med henblik på forenkling, modernisering og harmonisering af kravene til fakturering med hensyn til merværdiafgift; Rådets direktiv 2000/65/EF af 17.10.2000 om ændring af direktiv 77/388/EØF for så vidt angår bestemmelse af betalingspligten for merværdiafgiften.

⁹⁶ http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/transfer_business/seminar.htm

⁹⁷ EFT L 385, 31.12.1994, s. 14 og den ledsagende meddelelse med begrundelserne for udarbejdelse af henstillingen, EFT C 400 af 31.12.1994, s. 1.

⁹⁸ Meddelelse fra Kommissionen om overdragelse af små og mellemstore virksomheder (EFT C 93 af 28.3.1998).

⁹⁹ Resultaterne af Best Procedure-projektet kan findes på følgende websted:

http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/transfer_business/best_project.htm

I oktober 2002 vedtog Kommissionen sin fjerde situationsrapport om **handlingsplanen for risikovillig kapital** fra 1998¹⁰⁰, som indeholder Fællesskabets strategi for risikovillig kapital. Fire år efter dens vedtagelse, og endda på et tidspunkt, hvor markedet for risikovillig kapital oplever en voldsom tilbagegang, sker der store fremskridt med hensyn til gennemførelse af handlingsplanen. Risikovillig kapital er en vigtig finansieringskilde for nye og innovative virksomheder, og på flere på hinanden følgende møder i Det Europæiske Råd har man opfordret til, at den gennemføres inden 2003. Moderniseringen af de lovgivningsmæssige rammer er fortsat i et finansielt miljø domineret af en succesfuld cirkulation af eurosedler og -mønter. Af vigtige udviklinger kan nævnes obligatorisk indførelse af internationale regnskabsstandarder inden 2005 og den kommende lovgivning om supplerende pensionsfonde. Dette har en direkte indvirkning på forsyningen af kapital til SMV'er med højt vækstpotentiale.

I relation til offentlig finansiering af virksomheder har Kommissionens vedtagelse af sin meddelelse om statsstøtte og risikovillig kapital¹⁰¹ klarlagt betingelserne for foreneligheden mellem offentlig finansiering af risikokapitalforanstaltninger og traktatens bestemmelser om statsstøtte. Som sådan vil en rettidig gennemførelse af **handlingsplanen for finansielle tjenesteydelser**¹⁰² også være stærkt medvirkende til at fremme et mere integreret EU-risikokapitalmarked. Kommissionen opfordrer fortsat indtrængende medlemsstaterne til at gennemføre de nødvendige skattemæssige og strukturelle reformer med henblik på at fremme investeringer i venturekapitalfonde.

De tre **finansielle instrumenter**, som forvaltes af Den Europæiske Investeringsfond (EIF) under det flerårige program til fremme af initiativ og iværksætterånd (2001-2005)¹⁰³ trådte i kraft i første kvartal af 2002. Der er tale om **ETF-iværksætterordningen, SMV-garantifaciliteten og Seedkapitalaktionen**, hvor støtten leveres via finansielle formidlere. Disse instrumenter bygger på de finansielle instrumenter i vækst- og beskæftigelsesinitiativet af 1998-2000. Den årlige rapport 2001 om disse instrumenter¹⁰⁴ viser, at især små virksomheder med under 10 ansatte har draget nytte af garantifaciliteten. Det fjerde finansielle instrument, JEV-programmet, som yder støtte til oprettelse af tværnationale joint ventures mellem SMV'er, er dog ikke blevet anvendt i særlig høj grad.

I september 2002 offentliggjorde Kommissionen en rapport om fremskridtene i forbindelse med **CREA-startkapitalaktionen**. Aktionen, som er finansieret via det tredje flerårige program for SMV (1997-2000)¹⁰⁵, har støttet nyligt oprettede seedkapitalfonde med en investeringskapital på mindst 4 mio. EUR som en metode til at løse problemet med manglende finansieringsmuligheder på de tidlige stadier i en virksomheds udvikling. De 19 aktive fonde, der blev udvalgt i 1998-1999, har investeret 92,7 mio. EUR i 140 selskaber, hvilket har betydet skabelse af 1 985 nye job. Flertallet af disse ny fonde investerer lokalt

¹⁰⁰ Kommissionens meddelelse om gennemførelsen af handlingsplanen for risikovillig kapital ("Risk Capital Action Plan (RCAP)), COM(2002) 563 endelig af 16.10.2002. Baseret på Kommissionens meddelelse "Risikovillig kapital: en nøgle til jobskabelse i Den Europæiske Union", SEK (1998) 522.

¹⁰¹ Kommissionens meddelelse om "Statsstøtte og risikovillig kapital", EFT C 235 af 21.8.2001, s. 3.

¹⁰² Kommissionens meddelelse om "Etablering af en ramme for de finansielle markeder: en handlingsplan", KOM (1999) 232 af 11.05.1999.

¹⁰³ Rådets beslutning 2000/819/EF af 20.12.2000 om et flerårigt program til fremme af initiativ og iværksætterånd, navnlig for små og mellemstore virksomheder (SMV) (2001-2005).

¹⁰⁴ Rapport fra Kommissionen: "Vækst- og beskæftigelsesinitiativet: Finansielle støtteforanstaltninger for innovative og jobskabende små og mellemstore virksomheder (SMV'er)", KOM (2002) 345 endelig af 1.7.2002.

¹⁰⁵ Rådet beslutning 97/15/EF af 9.12.1996 om det tredje flerårige program for små og mellemstore virksomheder (SMV) i Den Europæiske Union (1997-2000).

eller regionalt i nye virksomheder inden for informationsteknologi, kommunikation, elektronik og biovidenskab.

I januar 2002 begyndte, som krævet af Rådet (industri) i december 2001, arbejdet med at udarbejde en eventuel **europæisk adfærdskodeks for banker og SMV'er**. Projektet omfatter bl.a. de tre vigtigste europæiske banksammenslutninger¹⁰⁶ og de tre vigtigste SMV-organisationer¹⁰⁷. Kommissionens tjenestegrene har gennemgået en række allerede eksisterende adfærdskodekser både inden for EU og udenfor.

I forbindelse med arbejdet vedrørende **bedste praksis inden for mikrolångivning** nedsatte Kommissionen sammen med medlemsstaterne i 2002 en fælles arbejdsgruppe bestående af eksperter fra medlemsstaterne, kandidatlandene, SMV'er, bankorganisationer og SMV-organisationer.

I 2001-2002 afholdtes der som led i den **fjerde rundbordskonference mellem banker og SMV'er** møder i ni kandidatlande. Denne rundbordskonference, som blev indledt i oktober 2000, og som slutter i 2003, samler lokale og EU-finans eksperter for at drøfte en lang række spørgsmål vedrørende adgang til kapital, udveksle bedste praksis og kaste lys over de problemer, SMV'er i de enkelte kandidatlande har med at få adgang til kapital. Der er generelt mangel på lånemuligheder for den private sektor i disse lande, bankerne har meget begrænset erfaring med at yde lån til SMV'er, og der kræves ofte en omfattende sikkerhedsstillelse for lån.

Med henblik på at fremme finansiering ydet af **business angels** har Kommissionen som led i Best-proceduren offentliggjort en rapport om benchmarking af business angel-politikker i medlemsstaterne¹⁰⁸. Af rapporten fremgår det, at fremskaffelsen af startkapital og aktiekapital på de tidlige stadier i en virksomheds udvikling i stadig stigende grad er blevet afhængig af business angels. Grunden hertil er bl.a. ændringer i banksektoren, som har gjort långivning til en ikke særlig attraktiv aktivitet for bankerne som følge af den lave avance og de store generalomkostninger. Dertil kommer, at venturekapitalfonde ofte er ude af stand til at tilpasse sig en situation, hvor der er tale om et stort antal småforretninger og store due diligence-krav.

Med henblik på at afhjælpe den eksisterende mangel på risikovillig kapital og supplere de allerede eksisterende initiativer, (f.eks. business angel-netværk, investeringsfora, forretningsplan-konkurrencer), støtter Kommissionen en paneuropæisk **database for investeringsmuligheder** ("www.Gate2Growth"). Denne database hjælper innovative iværksættere med at få adgang til de eksisterende netværk af finansielle formidlere, eksperter inden for virksomhedsvækst og kuvøser samt patentagenter. Som svar på en anmodning fra Europa-Parlamentet vil dette "one-stop-shop" risikokapital-websted blive yderligere udviklet i 2003¹⁰⁹.

Kommissionen har omhyggeligt studeret de mulige virkninger på SMV'erne af Basel-udvalgets forhandlinger om det nye **regelsæt for kapitalgrundlaget** (Capital Adequacy Framework) for banker. Udvalgets forslag anerkender betydningen af SMV'er i økonomien, og det vil blive inkluderet i direktivet vedrørende kapitalgrundlaget, som forventes vedtaget i 2004.

¹⁰⁶ Der er her tale om Banking Federation of the European Union, European Savings Banks Group og European Association of Co-operative Banks.

¹⁰⁷ Det vil sige UNICE, UEAPME og Eurochambres.

¹⁰⁸ Benchmarking Business Angels, Enterprise Directorate General, 4.11.2002, findes på følgende websted: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/financing/index.htm>

¹⁰⁹ Europa-Parlamentet, beslutning af 11.4.2002, betænkning A5-0020/2002, punkt 17.

8 Styrke små virksomheders teknologiske kapacitet

"Vi vil styrke de eksisterende programmer, der tager sigte på at forbedre teknologiformidlingen ud til de små virksomheder samt de små virksomheders evne til at indkredse, udvælge og tilpasse teknologierne.

Vi vil fremme teknologisamarbejdet og sørge for, at virksomheder af forskellig størrelse, især små virksomheder i Europa, får del i teknologien, udforme mere effektive forskningsprogrammer med fokus på den kommercielle anvendelse af viden og teknologi samt udvikle og tilpasse kvalitetsstyringssystemer og certificeringsordninger til små virksomheder. Det er vigtigt at sørge for, at der findes et EF-patent, der er let tilgængeligt for små virksomheder.

Vi vil fremme de små virksomheders inddragelse i samarbejdet mellem virksomheder på lokalt, nationalt, europæisk og internationalt plan samt samarbejde mellem små virksomheder og højere uddannelses- og forskningsinstitutioner.

Foranstaltninger på national og regionalt plan, der har til formål at udvikle klynger og net mellem virksomheder, bør derfor støttes, det paneuropæiske samarbejde mellem små virksomheder, der anvender informationsteknologi, bør udbygges, bedste praksis for samarbejdsaftaler udbredes, og de små virksomheders samarbejde støttes for at sætte dem bedre i stand til at komme ind på de paneuropæiske markeder og udvide deres aktiviteter til tredjelandes markeder."

Medlemsstaterne

I den sidste rapport om chartret pegedes der på mangelen på initiativer i samarbejdet mellem virksomheder og klynger. Siden da har flere medlemsstater iværksat nye foranstaltninger eller udvidet deres initiativer på dette område. Dertil kommer, at ni medlemsstater har opstillet mål for en forøgelse af forskningsudgifterne i forhold til BNP spændende fra 1 % til 3,5 %¹¹⁰. De fleste medlemsstater, herunder Belgien, Tyskland, Grækenland, Spanien, Irland, Østrig, Portugal, Sverige, og Det Forenede Kongerige støtter **teknologiklynger** og samarbejde mellem SMV'er.

Tyskland har iværksat "NEMO"-programmet (*Netzwerkmanagement - Ost - NEMO*) med henblik på at fremme regionale netværk med forskningsfaciliteter for SMV'er i det østlige Tyskland.

Østrig har opstillet "protec 2002+" programmet, som skal forbedre SMV'ers innovative kapacitet ved at fremme teknologioverførsel. Programmet støtter både individuelle SMV-projekter, som udvikler nye produkter, og netværk, som skaber kontakt mellem virksomheder og teknologioverførselsinstitutioner.

Belgiens flamske region har iværksat innovationssamarbejdsnetværket "*Vlaamse Innovatiesamenwerkingsverbanden*", som skal støtte virksomhedsnetværks innovative projekter. Dertil kommer, at Sverige har introduceret et klyngeprogram for 2002-2004 til at fremme innovative regionale systemer. Støtte til klynger i den vallonske region i **Belgien har**

¹¹⁰ Medlemsstaterne har opstillet følgende mål for deres almindelige udgifter til FoU: Østrig (2,5 % i 2005), Danmark, Tyskland og Frankrig (alle 3 % i 2010), Irland (2 % i 2006), Nederlandene (blandt de førende EU-medlemsstater i 2010), Portugal (1 % i 2003) og Finland (3,5 % i 2004). Dertil kommer, at Spanien satte sig som mål at øge erhvervslivets udgifter til FoU til 0,84 % i 2003. Kilde: Meddelelsen "Bedre erhvervsklima", KOM (2002) 610 endelig af 7.11.2002.

søgt inspiration i klynger i Danmark, Frankrig, Nederlandene og Østrig. Irland har etableret netværket "*Shannon Development Network*" og initiativet "*e-cluster initiative*", som skal hjælpe virksomheder med at udvikle IT-planer. **Teknologiinkubatorer** opererer nu i de fleste lande, herunder Belgien, Danmark, Tyskland, Grækenland, Frankrig¹¹¹, Luxembourg, Østrig, Portugal, Finland, Sverige, Det Forenede Kongerige and Norge¹¹². Dertil kommer, at Det Forenede Kongerige har etableret fonden *Business Incubation Fund*.

Flere medlemsstater har iværksat ny programmer eller udvidet deres seneste foranstaltninger til at **fremme teknologioverførslen fra universiteter til SMV'er** og stimulere samarbejdet mellem små virksomheder.

Danmark har iværksat en ordning vedrørende innovationssamarbejde mellem små virksomheder og universiteter, som giver "innovatorer" mulighed for at udvikle en ny teknologi eller et nyt design i en lille virksomhed.

Grækenland har etableret "*PAVE-NE*"-programmet med henblik på at udarbejde metoder til at overføre forskning til traditionelle sektorer.

Irland har udarbejdet programmet "*Technology Transfer Initiative programme*" med henblik på at lette overførslen og markedsføringen af teknologi mellem en række universiteter og irske SMV'er.

Af andre nye initiativer kan nævnes Tysklands program "*Wissen schafft Märkte*", som skal øge universiteternes opmærksomhed på patenter og overførsel af forskningsresultater. Desuden støtter Østrigs nye "*A plus B*"-initiativ unge videnskabskandidater, når de vil oprette teknologivirksomheder, og Portugals nye program "*IDEIA*" støtter fælles anvendt forskning. Endelig er Det Forenede Kongerige i gang med at gennemføre 89 projekter, som har til formål at styrke partnerskaber mellem universiteter og erhvervslivet.

Af nye foranstaltninger til fremme af **beskæftigelse af teknologisk kvalificeret personale** i SMV'er kan nævnes "*IRON-P*"-programmet i Grækenland (beskæftigelse af videnskabsfolk i små virksomheder), *Innovationsassistentin*-projektet i Niederösterreich, "*QUADROS*"-programmet i Portugal (ansættelse af videnskabelige kandidater i virksomheder) og SMV-kompetencestrategien i Norge (som er rettet mod SMV'er med op til 100 ansatte).

Der er også blevet iværksat en række foranstaltning af mere generel karakter.

Spanien har iværksat "*NEOTEC*"-initiativet ("*Iniciativa NEOTEC para la creación y consolidación de empresas de base tecnológica*"), som skal støtte oprettelsen af teknologibaserede virksomheder.

Sverige har iværksat programmet "*Regional growth through dynamic innovation systems*", som har til formål at udvikle regional innovation og "Technopoles" til støtte for unge højteknologivirksomheder.

Endelig har Italien revideret sin teknologiske innovationsfond ("*Fondo per l'innovazione tecnologica*") med henblik på at lette SMV'ers ansøgninger, og Spanien har med sit "*PROFIT*"-program finansieret over 2 700 projekter, som skal lette virksomhedernes indførelse af

¹¹¹ Frankrig vil oprette 865 teknologiske virksomheder om året i kuvøser. Kilde: Meddelelsen "Bedre erhvervsklima", KOM (2002) 610 endelig af 7.11.2002.

¹¹² Norge har kuvøser i landdistrikter, "Business Gardens" for små videnbaserede virksomheder tilknyttet forskerparker.

teknologi i 2001, hvoraf 40 % var i små virksomheder. Nederlandene er i gang med at oprette fonde, som skal hjælpe SMV'er med at indføre teknologi.

Nogle medlemsstater har også iværksat **foranstaltninger med regionale mål**. Dette var tilfældet med Danmarks initiativ til at forbedre samarbejdet mellem traditionelle virksomheder og universiteter i Jylland og Fyn og med Sveriges "REG.IT", som skal hjælpe virksomheder i regionale udviklingsområder med at indføre IT-teknologi. **Skatteincitamenter** til at fremme virksomhedernes indførsel af teknologi er blevet iværksat i Danmark (nyt skattefradrag for virksomhedernes forskningsinvesteringer), Italien og Østrig (10 % forskningstillæg til SMV'er).

Kommissionen

I det **sjette rammeprogram for FTU**¹¹³ (FP6) tillægges det stor betydning, at SMV'er, herunder mikrovirksomheder og håndværksvirksomheder, deltager i alle forskningsområder. Det største budget nogensinde (næsten 2,2 mia. EUR) er bevilget hertil, og programmet er således blevet til et af de største støtteinstrumenter i verden for SMV'er inden for forskning og innovation. Mindst 15 % af de budgetmidler, der som led i det sjette rammeprogram tildeles de prioriterede tematiske forskningsområder under særprogrammet vedrørende integration og styrkelse af det europæiske forskningsrum (2002-2006)¹¹⁴ vil være bestemt for SMV'er. Det sjette rammeprogram vil forbedre de eksisterende initiativer, der har til formål at forenkle de administrative procedurer og hjælpe SMV'erne. Bl.a. vil nettet af **nationale kontaktpunkter**, som skal levere information og yde bistand til SMV'er, blive yderligere udbygget for at sikre en sammenhængende tilgang og et højt serviceniveau. Der tages initiativer til at gøre det lettere for SMV'er at deltage i de nye instrumenter i det sjette rammeprogram, ekspertisenetværket og det integrerede projekt.

I januar 2002 lancerede Kommissionen en gratis helpdesk vedrørende intellektuel ejendomsret (IPR) med henblik på at hjælpe europæiske SMV'er med at deltage i fællesskabsfinansieret FTU¹¹⁵.

Den nye generation af **innovative aktioner** for 2000-2006, finansieret under Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), er specielt relevant for små virksomheder og deres deltagelse i den videnbaserede økonomi. Tre temaer er udvalgt for denne periode: en regional økonomi funderet på viden og teknologisk innovation; eEurope-regio: informationssamfundet i regionaludviklingens tjeneste; og regional identitet og bæredygtig udvikling. I løbet af 2001 er ca. 80 regioner begyndt at gennemføre deres regionale programmer med innovative aktioner, navnlig inden for områderne teknologisk innovation og informationssamfundet, med en EU-samfinansiering på over 200 mio. EUR. For 2002 har Kommissionen godkendt ca. 40 yderligere regionalprogrammer.

Der blev i efteråret 2002 iværksat et **Best Procedure-projekt vedrørende teknologioverførselsinstitutioner** med henblik på at bidrage til forbedringen af teknologioverførslen fra forskning til virksomheder. Projektet vil dække forskellige aktiviteter

¹¹³ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1513/2002/EF af 27. juni 2002 om Det Europæiske Fællesskabs sjette rammeprogram for forskning, teknologisk udvikling og demonstration som bidrag til realiseringen af det europæiske forskningsrum og til innovation (2002-2006), EFT L 232, 29.8.2002, s. 1.

¹¹⁴ Yderligere oplysninger om det europæiske forskningsrum kan ses på følgende websted: http://europa.eu.int/comm/research/era/index_en.html

¹¹⁵ Yderligere information kan findes på følgende websted: www.ipr-helpdesk.org.

inden for området "relationer mellem industri og videnskab", bl.a. spørgsmål vedrørende intellektuel ejendomsret, forskeres mobilitet og spin-off.

Kommissionen har forlænget funktionsperioden for de 68 innovationsformidlingscentre (Innovation Relay Centres - IRC), som yder teknologioverførselsservice til europæiske SMV'er. Disse centre skal fungere inden for det sjette rammeprogram 2002-2006¹¹⁶.

Kommissionen organiserede i april 2002 i Stockholm som led i sin "PAXIS"-aktion det tredje europæiske forum for innovative virksomheder. Forummet drøftede de seneste trends og succesfulde koncepter i innovative nyetablerede virksomheder samt spørgsmål som f.eks. den akademiske forsknings rolle som "virksomhedsgenerator" og byer som virksomhedskuvøser. Endelig har Kommissionen iværksat 16 innovationsstrategiprojekter i de nyligt associerede lande med det formål at implementere regionale innovationsstrategier. 14 tematiske netværk med over 250 europæiske aktører inden for området innovation er blevet etableret med henblik på at udveksle god praksis vedrørende regional innovationspolitik¹¹⁷.

9 Succesfulde forretningskoncepter for e-handel og støtte til særligt fremgangsrigt virksomheder

"Kommissionen og medlemsstaterne bør tilskynde de små virksomheder til at benytte bedste praksis og vælge succesfulde forretningskoncepter, som gør, at de virkelig kan blomstre op i den nye økonomi.

Vi vil koordinere medlemsstaternes og EU's aktiviteter for at oprette informationssystemer og virksomhedsstøtteordninger, netværk og tjenester, der er lette at få adgang til og forstå og relevante for erhvervslivets behov; vi vil sørge for, at der i hele EU er adgang til rådgivning og støtte fra vejledere og private investorer, herunder via websteder, og udnytte Det Europæiske Observationscenter for SMV."

Siden den forrige rapport har flere medlemsstater lanceret **generelle handlingsplaner eller strategier vedrørende e-handel**. Fem medlemsstater har opstillet mål inden for dette område¹¹⁸. Tyskland vil gerne have, at 20 % af dets SMV'er har en e-strategi inden 2005. Frankrig og Irland ønsker, at hhv. 90 % og 95 % af dets SMV'er har internetadgang inden 2006. Nederlandene vil gerne have, at 66 % af dets SMV'er kan udføre online-transaktioner inden 2005, og Spanien ønsker, at 99 % af dets virksomheder med over 10 ansatte skal have internetadgang inden 2010.

Nederlandene har udviklet handlingsplanen "*SMEs in the Dutch Digital Delta*" til fremme af e-handel i SMV'er.

Spanien har introduceret "*PRINCE XXI*"-initiativet¹¹⁹ til at fremme anvendelsen af e-handel i små industrivirksomheder med under 25 ansatte.

Danmark har iværksat sin handlingsplan for e-handel 2002 med det formål at øge bevidstheden om og forbedre infrastrukturen for elektronisk handel, og Styria i Østrig har lanceret et e-handelsprogram ("*Aktionsprogramm E-Business neu*"), som skal styrke

¹¹⁶ Yderligere information om IRC-nettet kan findes på følgende websted: "irc.cordis.lu".

¹¹⁷ Yderligere information kan findes på følgende websted: www.innovating-regions.org.

¹¹⁸ Kilde: Meddelelsen "Bedre erhvervsklima", KOM (2002) 610 endelig af 7.11.2002.

¹¹⁹ PRINCE XXI er en del af INFO XXI 2001-3-programmet, som der blev rapporteret om i 2001-charterrapporten. Kilde: Spaniens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

e-handelsaktiviteterne i mikrovirksomheder og små virksomheder. Sverige har forlænget "SVEA"-projektet indtil 2006 for at sikre, at 80 % af de virksomheder, som har mere end én ansat, inden da kommer til at anvende e-handel. Det Forenede Kongerige har etableret et netværk af "ebusiness clubs" i handelskamrene og har udvidet sin ordning vedrørende bistand til SMV'er til udarbejdelse af websteder.

Af **igangværende programmer** inden for dette felt kan nævnes Belgiens [eFl@nders](#) handlingsplan i den flamske region og Irlands "e-business programme", som handelskamrene forvalter med henblik på at opbygge e-handelskapacitet blandt SMV'erne. Over 800 små virksomheder har udarbejdet websteder som led i "Empower"-initiativet i Irland (som blev afsluttet med udgangen af 2001). I Belgiens vallonske region skaber "eCapital Breakfasts" for SMV'er kontakt mellem iværksættere og e-handelseksperter og finansielle institutioner med henblik på at skabe opmærksomhed om IKT og at udvide anvendelsen af disse teknologier.

Nogle medlemsstater yder **finansiel støtte til e-handelsinvesteringer**. Dette er tilfældet både hvad angår Frankrigs "UCIP"-procedure og Italiens nye fonde til fremme af virksomheders fælles e-handelsinitiativer. Desuden yder den vallonske region¹²⁰ i Belgien tilskud til oprettelse af e-handelsplatforme i SMV'er med under 100 ansatte. Af nye **analyseværkstøjer** kan nævnes Danmarks nye IKT-indeks til at analysere, hvordan virksomheder anvender IT i forretningsprocesserne, og det franske "tableau de bord" for e-handel, som bruges til at undersøge, hvordan nationale virksomheder udnytter IKT.

Nogle medlemsstater rapporterer om betydelige fremskridt med hensyn til **erhvervsfremmetjenester**.

Af nye tjenester, som specielt er rettet mod **små virksomheder og mikrovirksomheder**, kan nævnes **Irlands "Community Enterprise Centre Scheme 2002"**, som skal levere faciliteter til at fremme oprettelse og udvikling af mikrovirksomheder, og **Det Forenede Kongeriges** planlagte støttetjenester til små virksomheder i Skotland via foranstaltningen "Smart successful Scotland".

Af nylige foranstaltninger kan nævnes de planlagte "rådgivningschecks" i Flandern i Belgien, den igangværende oprettelse af centre for erhvervmæssig og teknologisk udvikling i Grækenland og den planlagte udvidelse af one-stop-shoppen "Guichet Unique Transfrontalier des Enterprises", som bistår iværksættere ved etablering af virksomhed i Luxembourg, Belgien og Frankrig. Endvidere har Italien lanceret et program for oprettelse af 30 kuvøser med en investeringsincitamentfond¹²¹, og Det Forenede Kongerige har iværksat initiativet "Opportunity Wales initiative", som yder erhvervsfremmeservice til SMV'er i mål 1-områder i Wales.

Finland har lanceret et "Regional Business Services Project" for perioden 2002–2007 med henblik på at etablere et netværk af 50 regionale kontaktpunkter for erhvervsfremme. Disse vil levere standardiserede og skræddersyede tjenester til små virksomheder og nyetablerede virksomheder på regionalt plan. Finland har også udviklet en lang række moduler af specialiserede erhvervsfremmetjenester bl.a. for at hjælpe SMV'er med at udvikle forretningsaktiviteter og håndværksvirksomheder med at blive mere konkurrencedygtige.

¹²⁰ Lov af juli 2002 om anvendelse af e-handel. Kilde: Belgiens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

¹²¹ Der er via denne foranstaltning oprettet 18 kuvøser med 665 virksomheder. Kilde: Italiens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

Erhvervsfremmetjenester ydes i stigende omfang via Internettet. For eksempel har Tyskland oprettet en onlineservice til at levere iværksættere rådgivning om krisemanagement, konkursprocedurer og ny start¹²². I Spanien leveres forskellige tjenester såsom bistand til udarbejdelse af forretningsplan og undersøgelse af forretningsmuligheder online via portalen "*Portal PYME*". Endelig har Belgien lanceret en undersøgelse med henblik på at analysere synligheden, sammenhængen og effektiviteten af erhvervsfremmetjenester¹²³. En nylig foretaget norsk undersøgelse har afsløret, at 70 % af mikrovirksomheder og små virksomheder ikke har kendskab til sådanne tjenester, som kun bruges af 3 % af samtlige virksomheder.

Kommissionen

For SMV'er, der leverer onlinetjenester, skulle der som et resultat af **direktivet om elektronisk handel**¹²⁴, for hvilket fristen for gennemførelse i national ret var den 17. januar 2002, blive åbnet yderligere muligheder i det indre marked.

Som opfølgning på **eEurope 2002-handlingsplanen**, og mere specifikt Kommissionens meddelelse og handlingsplan "**Hjælp til digitalisering af små og mellemstore virksomheder**"¹²⁵, har Kommissionens tjenestegrene lanceret specifikke aktioner med henblik på at tilgodese SMV'ernes behov med hensyn til indførelse af IKT og e-handel. Et resumé af de fremskridt, der er gjort inden for de forskellige aktioner, findes i "Statusrapport om Go Digital-initiativet 2001-2002"¹²⁶.

Best Procedure-projektet vedrørende nationale og regionale politikker til støtte for e-handel i små og mellemstore virksomheder, som blev afsluttet i juni 2002, identificerede 19 eksempler på gode nationale og regionale politikker til at hjælpe små virksomheder med digitaliseringen. Slutrapporten¹²⁷ gennemgår 15 eksempler på opstilling af politikker og identificerer mere end 150 politikinitiativer til fremme af e-business i SMV'er. Af lovende e-business-initiativer afdækket i projektet kan nævnes bevidstgørelseskampagner, fremme af SMV-støttenetværk og fremme af internetplatforme for SMV'er. Slutrapporten anbefaler derfor udveksling af god praksis på dette område. Dette er grunden til, at Kommissionen har lanceret et europæisk støttenetværk for e-business for SMV'er ("European e-business support network for SMEs"), som skal skabe kontakt mellem europæiske, nationale og regionale aktører med henblik på at styrke aktioner til fremme af SMV'er på dette område¹²⁸.

Den 13. maj 2002 offentliggjorde Kommissionen "**Statusrapport om Go Digital-initiativet 2001-2002**", som analyserer resultaterne af **Go Digital-oplysningskampagnen**¹²⁹. Formålet

¹²² <http://www.aus-fehlern-lernen.info>. Kilde: Tysklands nationale rapport om gennemførelse af chartret.

¹²³ Undersøgelse som led i evaluerings- og overvågningsforanstaltningerne i forbindelse med "*4X4 pour entreprendre*". Resultaterne forventes af foreligge i foråret 2003. Kilde: Belgiens nationale rapport om gennemførelse af chartret.

¹²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/31/EF af 8.6.2000 om visse retlige aspekter af informationssamfundstjenester, navnlig elektronisk handel, i det indre marked ("Direktivet om elektronisk handel"), EFT L 178 af 17.7.2000, s.1.

¹²⁵ "Hjælp til digitalisering af små og mellemstore virksomheder", KOM (2001)136 af 13.3.2001.

¹²⁶ Kommissionens arbejdsdokument "Statusrapport om Go Digital-initiativet 2001-2002", SEK (2002) 566 af 13.5.2002.

¹²⁷ Final benchmarking report of national and regional policies in support of e-business for SMEs: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/ict/policy/benchmarking.htm>

¹²⁸ Der er her tale om en eEurope 2005-aktion; yderligere oplysninger finde på følgende websted: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/ict/policy/e-bus-snfsme.htm>

¹²⁹ Yderligere oplysninger på følgende websted:

http://europa.eu.int/information_society/topics/ebusiness/godigital/background/index_en.htm

med denne kampagne, som blev iværksat i april 2001, er at tilskynde organisationer, der kan fungere som multiplikatorer, til at igangsætte Go Digital-arrangementer og -workshopper på europæisk, nationalt og regionalt plan med henblik på at påvise de potentielle fordele ved indførelse af e-business, fremme SMV'ers effektive anvendelse af e-business og yde dem praktisk vejledning i, hvordan de kan deltage i e-økonomien og få det fulde udbytte heraf.

Som opfølgning på **Best Procedure-projektet vedrørende erhvervsfremmetjenester**¹³⁰ har Kommissionen fremlagt resultaterne af arbejdet med støttetjenester med fokus på mikrovirksomheder, små virksomheder og enkeltmandsvirksomheder på et europæisk seminar i Wien i april 2002. Denne undersøgelse leverer en metodologi for mulige politikforanstaltninger med henblik på etablering af førsteklasses erhvervsfremmetjenester til små virksomheder.

Støtteforanstaltninger og -initiativer præsenteres i **SMIE-databasen** (Support Measures and Initiatives for Enterprises)¹³¹, som indeholder over 2 500 foranstaltninger og godt 100 eksempler på god praksis fra 25 lande (EU, EØS og seks kandidatlande). Databasen skal gøre det lettere at foretage sammenlignende analyser, benchmarking og evaluering af støtteforanstaltninger.

Best Procedure-projektet vedrørende virksomhedskuvøser¹³² konkluderede, at 90 % af alle nyoprettede virksomheder, der er etableret i en virksomhedskuvøse, stadig er aktive tre år senere, og at de offentlige omkostninger til oprettelse af arbejdspladser i kuvøsemiljøerne er meget lave sammenlignet med andre offentlige foranstaltninger. En solid indsats for at støtte virksomhedskuvøser inden for de kommende otte år skulle give kuvøserne mulighed for at bidrage til at realisere Lissabon-målet om at nå op på 15 millioner job. Siden projektet sluttede i januar 2002 har Kommissionens tjenestegrene fremlagt deres konklusioner¹³³ og etableret en EU-dækkende onlinedatabase for virksomhedskuvøser.

10 Stærkere og mere effektiv repræsentation af de små virksomheders interesser på EU-plan og nationalt plan

"Vi vil gennemføre en undersøgelse af, hvordan de små virksomheders interesser er repræsenteret på EU-plan og nationalt plan, herunder gennem dialogen mellem arbejdsmarkedets parter."

Medlemsstaterne

Kun få medlemsstater har iværksat nye initiativer på dette område siden sidste års rapport.

Den vallonske region i **Belgien** har undertegnet et partnerskabschartre med arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer om erhvervsuddannelse, administrativ forenkling og erhvervsudvikling.

¹³⁰ Arbejdsdokument fra kommissionens tjenestegrene: "Førsteklasses erhvervsfremme", SEK (2001) 1937 af 28.11.2001.

¹³¹ <http://europa.eu.int/comm/enterprise/smie/index.htm>

¹³² Slutrapporten om "Benchmarking management of business incubators" findes på følgende websted: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship/support_measures/incubators/index.htm. Information om "Business incubators database" på følgende websted: <http://europa.eu.int/comm/enterprise/bi>.

¹³³ For eksempel ACE Forum i Paris i marts 2002 og 16th International American National Business Incubation Association (NBIA) Conference (årligt tilbagevendende konference) i Toronto, Canada, i april 2002.

Grækenland har oprettet et nationalt råd for konkurrenceevne, som skal rådgive ministeriet for udvikling om erhvervspolitik og konkurrenceevne, og som repræsenterer erhvervslivet og andre interessegrupper.

Det Forenede Kongeriges "Small Business Council" (SBC), et uafhængigt organ, som består af 20 virksomhedsledere, og som rådgiver statsadministrationen, er blevet styrket i 2002. Dets formand deltager nu i ministerielle udvalg, som drøfter regulering, og har adgang til premierministeren. SBC hører de små virksomheder og udarbejder en årlig rapport med anbefalinger til regeringen.

En gruppe lande - bl.a. Danmark, Finland, Sverige, Det Forenede Kongerige og Norge – hører systematisk repræsentanter for de små virksomheder som led i deres regelmæssige konsekvensanalyser. Uformelle høringer af det ministerium, der er ansvarlig for udarbejdelse af lovforslag, offentlige høringer, åbne skriftlige høringer og erhvervstestpaneler er de mest anvendte foranstaltninger. I Finland deltager erhvervsrepræsentanter også i arbejdsgrupper, der udarbejder lovgivning, og i Sverige er erhvervsorganisationer repræsenteret i permanente "referencegrupper".

I Spanien forelægges lovudkast for interesseorganisationer med henblik på høring. Desuden foretager både Tyskland og Luxembourg obligatorisk høring af interessegrupper, herunder små virksomheder, inden vedtagelse af lovgivning. Østrig hører regelmæssigt handelskamrene forud for vedtagelse af lovgivning. Danmark interviewer over 1 000 "modelvirksomheder" hvert år om deres mening om de administrative byrder. I Norge samles regeringsembesdmænd og erhvervsorganisationer i et lovforenklingsforum til drøftelse af, hvordan man kan reducere de administrative byrder for virksomhederne.

Grækenland er i gang med at oprette et observationscenter for SMV'er, som skal indsamle data på lokalt, regionalt og nationalt plan om mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder. Det spanske observationscenter for SMV'er, som har til formål at overvåge de nationale SMV-politikker, og som foretager undersøgelser, er under omstrukturering.

Hvad angår udviklingen med hensyn til initiativer, der er nævnt i sidste års rapport, er der som led i Irlands rundbordskonference for SMV'er med regelmæssige mellemrum afholdt møder i 2002 for at drøfte spørgsmål vedrørende bl.a. det indre marked og EU-udvidelsen, og Det Forenede Kongeriges "smallbusiness|europe"-forbindelseskantor i Bruxelles har intensiveret sine aktiviteter. I Sverige drøftede gruppen af repræsentanter for små virksomheder politikspørgsmål set ud fra de små virksomheders perspektiv og anbefalede ændringer i lovgivningen i overensstemmelse hermed.

Kommissionen

Inden for rammerne af "e-Commission"-initiativet¹³⁴, men også som led i Kommissionens initiativer vedrørende styreformer og bedre regulering, er der i forbindelse med **IPM-initiativet (interaktiv politikudformning)**¹³⁵ introduceret to ny internetbaserede instrumenter, "Feedbackmekanismen" og "Onlinehøringsmekanismen". IPM-initiativet tager sigte på at give interessenter mulighed for aktivt at deltage i Kommissionens politikplanlægningsproces. "Feedbackmekanismen" har indsamlet information fra over 17 000 cases, hovedsageligt fra små virksomheder, om forskellige problemer – herunder mangel på oplysninger, høje omkostninger til at sikre overensstemmelse i lovgivningen, inkonsistent

¹³⁴ Forligger på følgende websted: http://europa.eu.int/comm/di/pubs/e-comm/sec_2001_0924_en.pdf

¹³⁵ <http://ipmmarkt.homestead.com/>

lovgivning, utilstrækkelige klagemuligheder og eventuelle traktatbrudssager – som små virksomheder regelmæssigt oplever. Dette giver Kommissionen mulighed for at udarbejde politik baseret på hårde facts. Med onlinehøringsmekanismen er den brede offentlighed, specifikke målgrupper samt små virksomheder i stand til at kanalisere deres synspunkter ind i politikplanlægningsprocessen.

I december 2001 udnævnte Kommissionen en **SMV-repræsentant**, nemlig Timo Summa, direktør for Direktoratet for fremme af iværksætteraktiviteter og SMV'er under Generaldirektoratet for erhvervs politik. SMV-repræsentantfunktionen tager sigte på at etablere en aktiv kontaktflade mellem Kommissionen og SMV'erne, således at disse virksomheders interesser og behov bedre kan indkredses, formidles til de relevante tjenestegrene i Kommissionen og tilgodeses i fællesskabsprogrammerne, -politikkerne og -aktionerne¹³⁶.

Kommissionen holder **regelmæssigt møder med de europæiske erhvervsorganisationer**, specielt med dem, der repræsenterer SMV'er, og som opererer efter en horisontal strategi. Formålet med møderne er at få gang i udvekslingen af informationer, i forbindelse med hvilken Kommissionen informerer de europæiske erhvervsorganisationer om de aktuelle problemer. Dette gøres, for at de kan videreformidle informationen til deres medlemsorganisationer, og for at Kommissionen kan få lejlighed til at høre dem vedrørende kommende initiativer. Erhvervsrepræsentanterne informerer så igen Kommissionen om deres respektive medlemmers problemer og interesser.

Som beskrevet ovenfor (se afsnit 3) er Kommissionen for øjeblikket ved at forny **testpanelet for erhvervslivet**, som vil blive udvidet til at omfatte op til 4 000 virksomheder udvalgt fra en bred vifte af sektorer og fra samtlige medlemsstater. Små virksomheder vil udgøre et vigtigt element i panelet.

SMV'ernes deltagelse i den **europæiske standardiseringsproces** er af afgørende betydning for deres konkurrenceevne. Mange beslutninger om standarder træffes imidlertid, uden at der tages hensyn til deres behov. Med dette in mente har Kommissionens tjenestegrene givet en kontrahent til opgave at levere information til SMV'er og håndværksvirksomheder om standarder, certificering, kvalitet og normer og at tilrettelægge SMV'ernes deltagelse i standardiseringsorganerne på nationalt, europæisk og internationalt plan¹³⁷.

Af de mange eksempler på kommissionstjenestegrenes høring af små virksomheder kan nævnes Udvalget for Leonardo da Vinci programmet og Brügge-processen (se afsnit 4) hvori arbejdsmarkedets parter - herunder de europæiske SMV-organisationer - tager aktivt del. På samme måde er der hvad angår ordningen for tildeling af EF-miljømærket¹³⁸ udfoldet store bestræbelser for at inddrage repræsentanter for fabrikkerne i arbejdsgruppernes arbejde, via de forskellige sektorsammenslutninger, med henblik på at få opstillet kriterier for en produktgruppe, og repræsentanter for SMV'er inviteres specielt via UEAPME (European Association of Craft, Small and Medium-sized Enterprises).

¹³⁶ Se: "The SME Envoy: an active interface between the Commission and the SME Community", SEC (2003) 60, 21.1.2003.

¹³⁷ Dette gælder for et begrænset antal standarder.

¹³⁸ Ordningen for tildeling af EF-miljømærket har til formål at fremme produkter med færre miljøpåvirkninger i hele deres livscyklus og give forbrugerne bedre oplysninger om produkters miljøpåvirkninger.